

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

IFRS 3 Business Combinations
- Internationella skillnader i implementeringen

Magisteruppsats, höstterminen 2009

Externredovisning

Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet

Handledare: Docent Gunnar Rimmel & Svetlana Sabelfeld

Författare:

Niklas Lingblom 870503

Erik Nyberg 850130

January 10, 2010

Förord

Vi vill passa på att rikta ett stort tack till våra handledare Docent Gunnar Rimmel och Doktorand Svetlana Sabelfeld för deras värdefulla synpunkter och idéer. Vi vill även tacka Emma Sjöholm och Sofie Setterberg i seminariegruppen som kommit med många värdefulla synpunkter och förslag

Göteborg den 10 januari 2010

Niklas Lingblom

Erik Nyberg.

January 10, 2010

Sammanfattning

Examensuppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet
Extern Redovisning och Företagsanalys

Författare: Niklas Lingblom och Erik Nyberg

Handledare: Docent Gunnar Rimmel och Doktorand Svetlana Sabelfeld

Titel: *IFRS 3 Business Combinations – Internationella skillnader i implementeringen*

Nyckelord: IFRS 3 Business Combinations, Immateriella tillgångar, Goodwill, Företagsförvärv, Anglosaxisk, Kontinental

Bakgrund och Problem: Redovisningen världen över har i huvudsak förgrenats i två redovisningstraditioner, anglosaxisk och kontinental. I och med ökad globalisering har behovet av harmonisering ökat varför alla noterad företag inom EU idag måste tillämpa IFRS. En stor skillnad gentemot de gamla regelverket är hänförligt till IFRS 3 *Business Combinations* och goodwill. Intresse finns därmed att undersöka huruvida länder tillhörande den anglosaxiska respektive kontinentala redovisningstraditionen identifierar olika stor andel immateriella tillgångar vid företagsförvärv.

Syfte: Syftet med uppsatsen är att undersöka huruvida det finns skillnader i redovisningen av goodwill enligt IFRS 3 *Business Combinations* mellan länder som historiskt sett anses ha tillhört den kontinentala traditionen respektive den anglosaxiska traditionen. Vidare är syftet att undersöka ifall det finns andra företagspecifika attribut som påverkar redovisningen av goodwill vid företagsförvärv och ifall dessa kan tänkas påverka studiens utfall.

Metod: Studien antog en kvantitativ ansats där sekundärdata i form av årsredovisningar låg som grund. Data inhämtades ifrån 20 årsredovisningar från respektive land åren 2007 och 2008. För att besvara frågeställningen sattes hypoteser upp som testades med för materialet lämpliga statistiska test. Relationen mellan andelen identifierade immateriella tillgångar testades emot; redovisningstradition, nationstillhörighet, förvärvarens storlek, förvärvarens soliditet samt förvärvarens industritillhörighet.

Resultat och slutsatser: Inget av de statistiska testerna hänförliga till redovisningstradition eller nationstillhörighet visade på något statistisk samband gällande andelen identifierade immateriella tillgångar. Dock kunde ett statistiskt samband skönjas mellan andelen identifierade immateriella tillgångar och både förvärvarens storlek och soliditet. En svag signifikans kunde även påvisas mellan andelen identifierade immateriella tillgångar och förvärvarens industritillhörighet, något som kan ha påverkat de övriga resultatet på grund av ett skevt urval.

Förslag till fortsatt forskning: Författarna föreslår fortsatt forskning i frågan huruvida den anglosaxiska och kontinentala klassificeringen fortfarande är relevant, framförallt gällande övriga IFRS standarder studien inte hanterat. Vidare ges förslag till fortsatt forskning om liknande studier med ett större och mer homogent urval. Slutligen anser författarna det av intresse att studera skillnader i tillämpningen mellan de företag som följer US GAAP och IFRS.

January 10, 2010

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning.....	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problemdiskussion.....	8
1.3 Problemformulering	10
1.4 Syfte	10
1.5 Avgränsningar	10
1.6 Disposition	10
2. Referensram	12
2.1 IFRS	12
2.2 Tidigare forskning	12
2.2.1 Kultur	13
2.2.2 Juridiskt system	13
2.2.3 Ägande och finansiering.....	14
2.2.4 Skattesystem.....	14
2.2.5 Övergripande teorier.....	15
2.2.6 Företagsspecifika attribut	15
2.3 Teoretisk diskussion.....	16
3. Metod	17
3.1 Undersökningsmetod.....	17
3.2 Datainsamling.....	18
3.3 Population.....	18
3.4 Urvalsmetod	19
3.5 Undersökningsvariabler.....	19
3.6 Analysmodell	20
3.6.1 Mann-Whitney U-test.....	20
3.6.2 Kruskal-Wallis test	21
3.6.3 Multipel Regressionsanalys.....	22
3.7 Källkritik	23
3.8 Reliabilitet & Validitet	23
4. Empiri.....	24
4.1 Empiriskt material	24
4.2 Identifiering av immateriella tillgångar.....	25
4.3 Kapitalstruktur.....	25

January 10, 2010

4.4 Sektoruppdelning.....	26
4.5 Förvärvarens storlek.....	27
5. Statistiska resultat.....	29
5.1 Statistiskt resultat	29
5.1.1 Nationsspecifika variabler.....	29
5.1.2.1 Redovisningstradition.....	29
5.1.2.2 Nationstillhörighet.....	30
5.1.3 Företagsspecifika variabler.....	31
5.1.3.1 Kapitalstruktur och storlek	31
5.1.3.2 Industri.....	32
6. Analys.....	33
6.1 Nationsspecifik analys.....	33
6.2 Alternativa faktorer	35
7. Slutsatser	37
7.1 Förslag till fortsatt forskning	38
Referenslista.....	39
Litteratur och artiklar.....	39
Internetkällor	42
Övriga källor	42
Årsredovisningar (2008, 2007).....	43
APPENDIX	44
Appendix 1- Industrifördelning per redovisningstradition.....	44
Appendix 2- Totalfördelning industritillhörighet.....	44
Appendix 3- Soliditetsfördelning per redovisningstradition	45
Appendix 4 – Storleksfördelning redovisningstradition.....	45
Appendix 5 - Bortfall Sverige	46
Appendix 6 - Empirisk data Sverige	46
Appendix 7 – Bortfall Nederländerna	47
Appendix 8 - Empirisk data Nederländerna	47
Appendix 9 – Bortfall Frankrike	48
Appendix 10 - Empirisk data Frankrike	48
Appendix 11 – Bortfall Storbritannien.....	49
Appendix 12 - Empirisk data Storbritannien.....	49

January 10, 2010

Tabeller, grafer och figurer

Figur 2.1 - Nobes (1998) förenkling av Doupnik & Salters (1995) grundmodell.....	15
Figur 2.2 - Modell utvecklad av Nobes (1998)	15
Tabell 2.1.....	16
Tabell 4.1 – Empiriskt urval.....	24
Graf 4.1 – Genomsnitt av identifierade immateriella tillgångar per land.....	25
Tabell 4.2 – Soliditet uppdelat i fyra klasser.....	25
Graf 4.2 – Soliditet per observation	26
Tabell 4.3 – Sektortillhörighet uppdelat per land.....	26
Graf 4.3 – Sektorindelning för hela urvalet.....	27
Tabell 4.4 – Storlek uppdelat i fyra klasser.....	27
Graf 4.4 – Totala tillgångar per observation	28
Tabell 5.1 – Mann-Whitney U-test, Redovisningstradition	29
Tabell 5.3 – Mann-Whitney U-test, Storbritannien, Frankrike	30
Tabell 5.2 – Kruskal-Wallis test, nationstillhörighet.....	30
Tabell 5.4 – Multipel regressionsanalys.....	31
Tabell 5.5 – Multipel regressionsanalys, determinationskoefficient	31
Tabell 5.6- Multipel regressionsanalys, exkluderade extremvärden	32
Tabell 5.7 – Kruskal-Wallis test, industri.....	32
Tabell 6.1 – Sammanställning av presumtiva effekter	34

January 10, 2010

1. Inledning

Det inledande kapitlet kommer att konkretisera bakgrunden till det problem som senare kommer att preciseras genom problemdiskussionen. Syftet med uppsatsen specificeras därefter samt de avgränsningar som gjorts. För att lättare kunna följa uppsatsens röda tråd avslutas kapitel 1 med att förklara den fortsatta dispositionen.

1.1 Bakgrund

Redovisningen bland de industrialiserade länderna världen över har historiskt delats in i två olika traditioner; den kontinentala och den anglosaxiska. Till den anglosaxiska traditionen brukar framförallt Storbritannien, Irland, Nederländerna och USA räknas. Den kontinentala traditionen brukar främst inbegripa de resterande västeuropeiska länderna samt Japan (Smith 2006). Då dessa traditioner utvecklats på nationell basis under lång tid har stora skillnader uppstått (Marton, Falkman, Lumsden, Pettersson & Rimmel 2008). Kontinental tradition kan beskrivas som utpräglad legalistisk och i hög grad baserad på nedskrivna lagar. Anglosaxisk civilrätt har i sin tur baserats på sedvanerätt och har således inte reglerats i lagstiftningen i samma utsträckning. Till följd har skillnader uppstått då bolagsrätten reglerats i lagstiftningen inom den kontinentala traditionen samtidigt som den utvecklats av redovisningsprofessionerna inom den anglosaxiska traditionen. Exempelvis har kontinental redovisningen kommit att påverkas av synen att "riktig" redovisning är den som är förenlig med lagen varvid anglosaxisk redovisning tagit utgångspunkten att redovisningen skall ge en "rättvisande bild". Anglosaxisk redovisning har även i stor utsträckning påverkats av faktumet att ägarspridningen i företagen varit större och börshandeln mer omfattande. Således har den externa redovisningen spelat en mindre central roll inom den kontinentala traditionen då stater, banker och familjeintressen ofta haft en betydande ägarroll. (Smith 2006)

I takt med en ökad globalisering har harmonisering av anglosaxisk och kontinental redovisning blivit allt viktigare för investerare och övriga intressenter. Från och med räkenskapsåret 2005 skall alla noterade företag inom Europeiska Unionen tillämpa de internationella redovisningsstandarderna utgivna i International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS) (FAR SRS 2009). IFRS/IAS ges ut av det normsättande organet International Accounting Standards Board (IASB) som är en oberoende organisation med säte i London (IASB 2009). I dagsläget använder omkring 100 länder världen över IFRS regelverk vid upprättande av finansiella rapporter för noterade företag (Van de Pol, Maijor & Vanstelen 2009). Målsättningen med IFRS är att, på grund av den ökande globaliseringen, säkerställa kvalitén och öka jämförbarheten av de finansiella rapporterna mellan olika länder (Nobes & Parker 2006). Harmoniseringsarbetet har även utvecklats genom ett samarbete mellan IASB och det amerikanska organet Financial Accounting Standards Board (FASB), vilket på sikt kan leda till en fullständig harmonisering av standarderna (Marton et al. 2008).

January 10, 2010

En stor förändring som införts i och med IFRS är hur goodwill skall redovisas och värderas. Goodwill är det övervärde som uppstår vid ett företagsförvärv då det förvärvande företaget betalat ett pris som överstiger det förvärvade tillgångarnas verkliga värde (Nobes & Parker 2006). IASB har i sin tur definierat goodwill som "framtida ekonomiska fördelar som inte går att enskilt identifiera och inte heller att redovisa separat" (FAR SRS 2005). Den något utförligare definitionen utformad av IASB emfaserar implicit att den del av övervärdet som kan identifieras ej räknas till goodwill. Beloppet upptaget som goodwill kan vara hänförligt till allt från en väl fungerande organisation till förväntande synergieffekter (Gauffin & Nilsson 2009).

1.2 Problemdiskussion

Syftet med all redovisning är att förse intressenter med den information de behöver för att kunna fatta rationella beslut. Därför skall all information som påverkar ett företags finansiella situation eller dess framtida potential redovisas (Canibano, Garcia-Ayuso & Sanchez 2001). Införandet av IFRS 3 *Business Combinations*, var ett led i att öka tillgängligheten på information för aktieägare och övriga investerare vid företagsförvärv (Cearns 2005). Standardens syfte är även uttryckligen att förbättra tillförlitlighet, relevans och jämförbarhet i den utgivna informationen (FAR SRS 2009).

Hamberg, Paananen och Novak (2009) påvisar att införandet av IFRS 3 *Business Combinations* tillsammans med ökande antal företagsförvärv har resulterat i en stigande andel goodwill i företagens redovisningar åren 2005-2007. Effekten har blivit en större andel oidentifierade immateriella tillgångar vilket i sin tur inneburit att företagsledningen kan påverka redovisningen i större utsträckning än tidigare. De visar även att goodwill-nedskrivningar görs i mindre utsträckning nu än då reglerna krävde årlig avskrivning. (Hamberg et al. 2009)

Nobes & Parker (2006) menar att de tidigare diskuterade skillnaderna i ägarstruktur har avspeglat sig på hur redovisningen utvecklats inom de olika traditionerna. Marton & Rehnberg (2009) framhåller även att företag som till hög grad är beroende av kreditgivare för finansiering är mer villiga att identifiera en större andel immateriella tillgångar då detta kan anses återge en stabilare bild av företagets ekonomiska situation. Hoogdoorn (1996) utvecklar resonemanget med det skattemässiga systemets koppling till redovisningen. Inom den kontinentala traditionen finns en tydlig länk mellan affärsmässig och skattemässig redovisning. Något som saknas inom den anglosaxiska traditionen (Hoogdoorn 1996).

Ong & Hussey (2004) redogör för en annan möjlig förklaring till skillnader i andelen redovisade immateriella tillgångar, och hänför dessa till vilken industri företagen är verksamma inom. De spekulerar vidare i att påverkande faktorer kan vara bl.a. frekvens av företagsförvärv eller varumärkens betydelse inom industrin. Marton & Rehnberg (2009) tar dock upp problematiken kring industrin som en betydande faktor för andelen identifierade immateriella tillgångar. De hänvisar till att immateriella tillgångar spelar en allt större roll

January 10, 2010

även för lågteknologiska företag. De redogör dock för en viss signifikans i sina studier och påvisar således att industrin har en betydelse.

Kultur som en påverkande faktor till internationella skillnader i redovisningen är något som länge varit under diskussion. Flera modeller har skapats kring kultur som en betydande faktor. Grays (1988) menar att de underliggande värderingar beskrivna av Hofstede (1980) kan användas för att beskriva internationella skillnader i redovisningen. Empiriska tester visar på vissa samband mellan kultur och redovisningspraxis (Salter & Niswander 1995; Chanchani & Wilett 2004). Nobes (1998) tonar dock ner kulturens betydelse för redovisningen och ger den istället en extern roll där den främst påverkar de institutioner som i sin tur påverkar redovisningen.

Ytterligare en anledning till internationella skillnader i redovisningen är hänförlig de nationella juridiska systemen. Ett av problemen är att det ligger på nationell nivå att kontrollera så att regelverket efterföljs. (Van de Pol et al. 2009; Brown & Tarca 2005) Synen på de juridiska systemen kan många gånger vara olika mellan länder vilket illustreras skämtsamt men tydligt av Walton, Haller & Raffournier (2003, s.4):

"International understanding on rules is very difficult because the rules have different meanings: in Germany everything is forbidden unless it is explicitly allowed by the law, whereas in England everything is allowed except what is explicitly forbidden by the law. In China, on the other hand, everything is forbidden, even though it is allowed by the law, whereas in Italy everything is allowed, especially if it is forbidden."

Van de Pol et al. (2009) menar att det finns en distinktion mellan implementering av redovisningsstandarder och redovisningspraxis. Chen, Sun & Wang (2002) och Bradshaw & Miller (2008) bekräftar ovanstående och påvisar tydliga bevis på att implementering av redovisningsstandarder och implementerad redovisningspraxis är två skilda fenomen, de menar att den redovisningspraxis som utvecklats skiljer sig beroende på nationella krav i de olika länderna. Även Nobes & Parker (2006) konstaterar att då redovisare lyder under samma regler finns inga regelverk som täcker alla eventualiteter. Vilket lämnar utrymme för professionella bedömningar. Bedömningar som påverkas av redovisarens omgivning och perspektiv på redovisningens syfte. Med ovanstående diskussion som grund torde det vara av hög relevans att undersöka ifall den anglosaxiska respektive kontinentala traditionen påverkar företagens sätt att implementera IFRS 3 *Business Combinations*.

January 10, 2010

1.3 Problemformulering

Ovanstående diskussion leder fram till följande frågeställningar;

- **Finns det skillnader i implementeringen av IFRS 3 *Business Combinations* mellan de anglosaxiska länderna (Storbritannien och Nederländerna) och de kontinentala länderna (Sverige och Frankrike) hänförlig redovisningstradition?**
 - Finns det nationella skillnader i redovisningen av IFRS 3 *Business Combinations* inom respektive redovisningstradition?
 - Finns det andra faktorer som kan tänkas påverka redovisningen inom de olika traditionerna?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka huruvida det finns skillnader i redovisningen av företagsförvärv enligt IFRS 3 *Business Combinations* mellan länder som historiskt ansetts ha tillhört den kontinentala traditionen respektive den anglosaxiska traditionen. Vidare är syftet att undersöka ifall det finns andra faktorer som påverkar redovisningen av goodwill vid företagsförvärv och ifall dessa kan tänkas påverka studiens utfall.

1.5 Avgränsningar

Studien begränsas till att undersöka 20 slumpmässigt utvalda företag från respektive land noterade på Large Cap¹ som handlas på börserna i Stockholm², Paris³, Amsterdam⁴ och London⁵.

1.6 Disposition

Referensram: Referensramen är uppdelad i två delar, dels en som behandlar de grundläggande attributen av IFRS 3 *Business Combinations* och IFRS 36 *Impairment of Assets*. Därefter presenteras tidigare forskning som berör ämnesområdet. Kapitlet avslutas med en kort diskussion rörande de teorier som presenterats. Syftet med referensramen är att ge läsaren en bred grund för ökad förståelse av uppsatsen kommande delar.

Metod: Beskriver studiens tillvägagångssätt för att besvara den uppställda frågeställningen. Angreppssätt, urvalsmetod och statistiska modeller beskrivs för att ge läsaren en översikt utav studiens arbetssätt.

¹ Kapitaliserat värde på 1 miljard Euro eller mer

² NASDAQ OMX Stockholm

³ NYSE Euronext Paris

⁴ NYSE Euronext Amsterdam

⁵ London Stock Exchange

January 10, 2010

Empiri: En översikt av den empiriska datan som ligger till grund för de statistiska testerna presenteras. Presentationerna sker mestadels grafiskt eller i tabellform för ökad förståelse och överskådlighet.

Statistiska tester: De statistiska resultaten presenteras med hjälp av tabeller av SPSS. Resultaten förklaras översiktligt utifrån de i metoden uppsatta kriterierna.

Analys: Med referensramen som grund analyseras studiens statistiska tester i syfte att besvara den uppsatta frågeställningen.

Slutsats: Studiens resultat besvaras utifrån den uppställda frågeställningen. Förslag för framtida forskning presenteras.

January 10, 2010

2. Referensram

I referensramen presenteras studiens kontext samt tidigare forskning som behandlar ämnesområdet för studien. Till en början diskuteras IFRS, därefter redovisas de nationsspecifika faktorer och de teorier som behandlar dem. Därefter utvecklas de övergripande teorier som är mest centrala för studien samt alternativa faktorer och deras potentiella effekter. Avslutningsvis förs en kort diskussion kring de teoretiska aspekterna.

2.1 IFRS

Sedan 2005 är alla noterade bolag inom Europeiska Unionen tvungna att upprätta sin redovisning med IFRS som grund (FAR SRS 2009). I IFRS är det IFRS 3 *Business Combinations* som behandlar problematiken gällande företagsförvärv.

I IFRS regelverk är det IFRS 3 *Business Combinations* som behandlar uppkomsten av goodwill. Standarden anger tydligt att alla förvärv skall redovisas enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att förvärvaren skall redovisa det förvärvade företags identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser till dess verkliga värde vid förvärvstidpunkten. Vidare anger IFRS 3 *Business Combinations* att det återstående övervärdet utifrån beräkningarna av det förvärvade företags nettotillgångars verkliga värde, om sådant finnes, skall redovisas som goodwill. IFRS 3 *Business Combinations* stadgar att ett företag i så stor utsträckning som möjligt skall identifiera och enskilt redovisa de specifika tillgångar av de förvärvade immateriella tillgångarna (FAR SRS 2009) Van de Pol et al. (2009) menar att det i vissa fall kan innebära svårigheter vid "fair value"-värdering av tillgångar vilket leder till subjektivitet i bedömningarna.

Posten goodwill skall inte skrivas av årligen likt övriga immateriella tillgångar, utan skall istället omvärderas minst en gång per år för att granska ifall nedskrivningsbehov föreligger. Resultatet blir att goodwill-posten inte årligen kommer att belasta koncernens resultat utan bara de år nedskrivning sker. När en nedskrivning av goodwill skall ske regleras i IAS 36 *Impairment of Assets*; kortfattat anger standarden att ett företag skall skriva ned goodwillvärdet när återvinningsvärdet, uttryckt som det högsta av marknadsvärdet och det förväntade framtida kassaflödet, understiger det redovisade värdet (FAR SRS 2009).

2.2 Tidigare forskning

Nedan presenteras de tidigare teorier som har relevant koppling till studiens problemställning som i sin tur kommer ligga till grund för analysen. Nobes & Parker (2006) redogör för en rad faktorer som historiskt kan ha påverkat och fortfarande påverkar skillnaderna i gällande och praktiserad redovisning. Bland dessa kan nämnas dels kulturella skillnader, juridiskt system, ägande och finansiering, skattesystem men även företagsspecifika attribut så som industri, företagets storlek och kapitalstruktur.

January 10, 2010

2.2.1 Kultur

Kulturens potentiella påverkan på redovisningen uttrycks väl av Salter & Niswander (1995, s.393): "Even if the IASC were successful de jure, culture may well frustrate the results by making the quality of financial reporting unclear". Baserat på den studie av kulturella värddimensioner gjord av Hofstede (1984) redogör Gray (1988) för de kulturella faktorer som kan påverka redovisningen. Hofstedes (1984) fyra värddimensioner (i.e. *Power distance, Individualism, Masculinity and Uncertainty avoidance*) knyts till fyra kontra-par skapade av Gray (1988) för att konkretisera dess påverkan på redovisningen. Dessa fyra kontra-par är *Professionalism vs Regulatory Control, Uniformity vs Flexibility, Conservatism vs Optimism* och *Secrecy vs Transparency*.

Omfattande studier har gjorts för att testa Grays (1988) hypotes av bl.a. Salter & Niswander (1995) och Chanchani & Wilett (2004). Resultaten har varit tvetydiga. Salter & Niswander (1995) finner att teorin bäst förklarar de använda redovisningsmetoderna men är sämre på att förklara professions- och regleringsstrukturen. De anser vidare att teorin kan vara användbar för att förklara internationella skillnader i redovisningsmetod. Den starkaste signifikansen finner de mellan Hofstedes (1984) kulturfaktor *Uncertainty avoidance* och preferenserna för konservatism, sekretess och lagstadgad kontroll. Salter & Niswander (1995) framhåller att Sverige och Nederländerna är ett fåtal av de länder som är speciellt svårtydda på grund av dess unika kombination av kulturvärderingar: låg nivå av *Uncertainty avoidance* och mycket låg nivå av *Masculinity*. Baserat på den indexerade värddimensionen *Uncertainty avoidance* ges den teoretiska rangordningen Frankrike (86), Nederländerna (53), Storbritannien (35) och Sverige (29). (Hofstede 1984)

Nobes & Parker (2006) framhåller en kritisk synpunkt angående användandet av Hofstedes (1980) värddimensioner i exemplet att dessa klassificerar Väst Afrikanska länder ihop trots deras mycket olika juridiska och redovisningsmässiga system. Vidare framhäver Baskerville (2003) även faran i att likställa kultur och nationalitet och svårigheten i att standardisera dess komplexitet. Nobes (1998) vill hellre se kultur som en extern faktor som påverkar de samhällsinstitutioner som i sin tur ger upphov till redovisningssystemen. Nobes (1998) menar således att nationella skillnader i kulturella attribut påverkar redovisningen indirekt genom exempelvis juridiskt system, kapitalmarknadens form och skattesystemet.

2.2.2 Juridiskt system

Rättsystemet i den industrialiserade världen kan huvudsakligen delas in i två förgreningar; *Civil-law*¹ och *Common-law* (Nobes 1998). *Civil-law* har sin grund i nedskrivna lagar vilket har resulterat i en redovisning som är tydligt reglerad lagmässigt. *Common-law* tar sin utgångspunkt i praxis, varför redovisningen i dessa länder mer har utvecklats av den privata sektorns profession dvs. revisorer etc. genom redovisningspraxis (Deegan & Unerman 2006). Nobes (1998) menar att det finns ett starkt samband mellan *Common-law* och stor ägarspridning, och att det finns ett starkt samband mellan *Civil-law* och ett centrerat ägande.

¹ Även kallat Code-law

January 10, 2010

Bushman & Piotroski (2006) påvisar i sin studie att länder med ett starkt rättssystem tenderar att ha en mer konservativ redovisning jämfört med länder som har svagare rättssystem. Den internationella organisationen *The World Bank* klassificerar länders styrka gällande rättssystem utifrån indexet *Rule of Law*. Organisationen menar att alla EU-länder har ett relativt starkt rättssystem men skillnader finns ändå sinsemellan. Sverige, Nederländerna och Storbritannien får ett högt betyg (1,86, 1,75 respektive 1,73) medan Frankrike får ett lägre betyg (1,31) relativt de andra tre (Kaufman, Kraay & Mastruzzi 2007). Jaggi & Low (2000) utvecklar problematiken kring länders olika rättssystem och belyser att det finns skillnader i redovisningens öppenhet och transparens beroende på bakomliggande rättssystem. De (Jaggi & Low 2000) menar att länder tillhörande *Common-law* har en betydligt mer öppen redovisning gentemot kapitalmarknaden jämfört med länder som tillämpar *Civil-law*.

2.2.3 Ägande och finansiering

Det sätt företag söker finansiering skiljer sig stort mellan olika delar av världen. De anglosaxiska länderna har till stor del mycket spritt ägande vilket innebär att företagets finansiering till stor del är beroende av många små aktieägare. I de kontinentala länderna är ägandet mycket mer koncentrerat och bankerna har en större roll som finansiärer (Nobes 2006). La Porta, Lopez-de-Silanes, Schleifer & Vishny (1997) påvisar att det finns ett starkt samband mellan *Common-law* samt en stor och betydelsefull aktiemarknad. Nobes & Parker (2006) menar att ägarstrukturen påverkar redovisningen då olika krav på öppenhet krävs eftersom det vid spritt externt ägande finns ett större behov av riktig och rättvisande information för att investerare skall ha möjlighet att göra riktiga bedömningar. Det samband som tycks gälla enligt Nobes & Parker (2006) är: stark aktiemarknad ger många externa ägare vilket i sin tur ger ökat krav på mer omfattande redovisning.

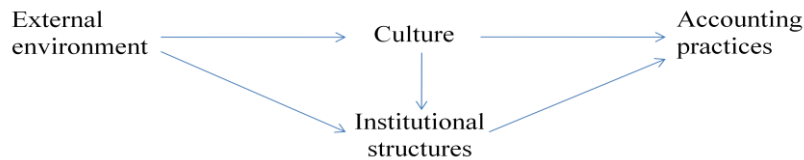
2.2.4 Skattesystem

Skattesystemets design skiljer sig stort mellan olika länder och dess form har en skiftande påverkan på redovisningen. Hoogdoorn (1996) menar att det finns två huvudsakliga grupperingar när det gäller relationen mellan redovisning och skatt; beroende och oberoende. Det oberoende systemet innebär att det inte finns någon direkt koppling mellan företagets affärsmässiga redovisning och den redovisning som sker i skattesyfte. Dock är det ingen total frikoppling mellan dessa olika redovisningar då regler när det gäller den affärsmässiga redovisningen även influerar skattereglerna och dess redovisning (Hoogdoorn 1996). Den beroende systematiken innebär att antingen den affärsmässiga redovisningen följer skattereglerna eller att skatteredovisningen tar sin utgångspunkt i den affärsmässiga redovisningen (Hoogdoorn 1996). Nobes (1998) menar att skattesystemets utformning har en effektiv påverkan på redovisningspraxis framförallt inom den kontinentala traditionen men att det å andra sidan är svårt att med skattesystemet som oberoende variabel dra några paralleller till redovisningssystemens utveckling. Douppnik & Salter (1995) anser att länder med stark koppling mellan redovisningen och skatt tenderar att tillämpa mer konservativ redovisning i syfte att minska den beskattningsbara inkomsten. Denna tendens är framförallt tydlig i länder med hög skattesats. Hoogdoorn (1996) klassificerar *Danmark, Irland, Nederländerna, Norge, Polen och Storbritannien* som oberoende och *Belgien, Finland, Frankrike, Tyskland, Italien och Sverige* som beroende.

January 10, 2010

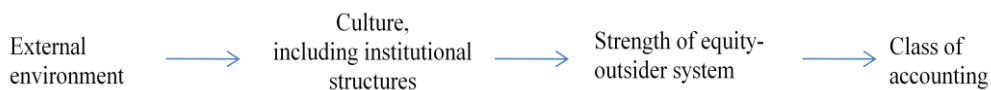
2.2.5 Övergripande teorier

Douppnik & Salter (1995) menar att de kulturella skillnaderna inte skall ses som ett fristående element utan istället som en faktor vilken genomsyrar hela den institutionella uppbyggnaden genom normer och värderingar. Douppnik & Salter (1995) menar vidare att det i huvudsak finns tre faktorer som påverkar den nationella redovisningens utveckling; 1, den externa omgivningen, 2, kulturella värden och 3, institutionell struktur (Se figur 1).

Figur 2.1 - Nobes (1998) förenkling av Douppnik & Salters (1995) grundmodell

Nobes (1998) bekräftar Douppnik & Salters (1995) resonemang att kulturella skillnader påverkar redovisningen indirekt. Enligt Nobes (1998) utvecklade modell som tar sin grund i Douppnik & Salters (1995) grundmodell är det den *externa miljön* som påverkar de kulturella skillnaderna vilka samspelar med den institutionella strukturens utveckling i form av exempelvis rättssystem, och skattesystem. Det är i sin tur dessa attribut som influerar huruvida kapitalmarknaden utvecklas vilket enligt Nobes (1998) är den avgörande faktorn för hur redovisningen ser ut (Se figur 2). Vidare anser även Alexander & Archer (2000) att kapitalmarknadens propensitet att driva redovisningens utveckling är en faktor som tydligt genomsyrar de anglosaxiska länderna.

Figur 2.2 - Modell utvecklad av Nobes (1998)

Nobes (2006) utvecklar problematiken kring de nationella attribut som fortlever efter införandet av IFRS och menar att de uppskattningar som i många fall är nödvändiga i IFRS torde vara påverkade av nationella traditioner. Det finns även anledningen att tro att gamla nationella traditioner ligger till grund vid bedömningar som inte regleras tydligt i IFRS. (Nobes (2006) propagerar alltså för att även då IFRS inneburit ökad internationell jämförbarhet, så finns det all anledning att tro att nationella skillnader lever kvar.

2.2.6 Företagsspecifika attribut

Det har konstaterats att ett visst samband kan finnas i att företag i högteknologiska branscher tenderar att identifiera en högre andel immateriella tillgångar än företag i lågteknologiska branscher. En förklaring till sambandet kan vara behovet i högteknologiska branscher att ha god översyn och kontroll på de immateriella tillgångarna, delvis för att förmedla dess huvudsakliga tillgångar till intressenter (Marton & Rhenberg 2009; Ong & Hussey 2004). Det kan dock antas, enligt Marton & Rhenberg (2009) att ett tillverkande företag idag har ett lika stort behov av god översyn och kontroll över t.ex. kundrelationer, datasystem och

January 10, 2010

varumärken. En möjlig anledning till skillnaden nämner de som ett lägre behov hos de lågteknologiska företagen att förmedla dessa värden till intressenter. En hypotes som dock behöver testas empiriskt. Ett företags soliditet har även visat sig ha betydelse för benägenheten att identifiera immateriella tillgångar. En större andel identifierade immateriella tillgångar kan ses som en mer stabil kapitalstruktur. (Marton & Rehnberg 2009; Ong & Hussey 2004)

Samma studie utförd av Marton & Rehnberg (2009) framhåller att stora företag tenderar att identifiera en större andel immateriella tillgångar än små företag. Större företag utsätts för en mer omfattande granskning, vilket innebär en större risk att ett opportunistiskt beteende upptäcks och ställer således ett högre krav på en noggrann redovisning av företagsförvärv.

2.3 Teoretisk diskussion

Teorier om externa faktorerers påverkan på redovisningen är både mångfaldiga och tvetydiga. I tabell 2.1 sammanfattas teoriernas presumtiva effekter för respektive land:

Faktor	Anglosaxisk		Kontinental	
	Storbritannien	Nederländerna	Frankrike	Sverige
Juridiskt system	Konservatism	Optimism	Optimism	Optimism
Rule of Law	Neutral	Neutral	Optimism	Konservatism
Kapitalmarknad	Transparans	Transparans	Sekretess	Sekretess
Skattesystem	Optimism	Optimism	Konservatism	Konservatism
Osäkerhetsundvikande	Optimism	Neutral	Konservatism	Optimism

Tabell 2.1

Som åskådliggörs av tabell 2.1 är det näst intill omöjligt att utröna en definitiv effekt utifrån de behandlade teorierna. De kan dock tjäna som en förklarande faktor till en underliggande komplexitet, vilket i sin tur kan påverka de förenklade modellerna.

Som tidigare diskuterats har redovisningen historiskt delats in i två huvudsakliga traditioner; den anglosaxiska och den kontinentala. Alexander & Archer (2000) motsätter sig dock synen på att det skulle finnas en enhetlig och tydlig anglosaxisk ansatts när det gäller redovisning. Därmed slår de hål på synen om en homogen anglosaxisk grupp och påvisar istället många interna olikheter. Ett liknande resonemang kan föras utifrån tabell 2.1, vilken tydliggör de interna skillnader som innefattar respektive redovisningstradition. Således finns det belägg för en utökad komplexitet gällande klassificering av internationell redovisning. Något som även bekräftas av Nobes (1983) som definierar en rad subklasser. D'Arcy (2001) påvisar ett relativt homogent europeiskt redovisningssystem gällande Tyskland, Belgien, Frankrike och Österrike. Vad gäller Sverige och Spanien menar D'Arcy (2001) att de gör ett avstamp från den övriga kontinentala gruppen i sin mer kapitalmarknadsorienterade redovisning. Främst genom internationellt sett unika redovisningslösningar. Något som framförallt försvårar Nobes (1998) förenklade klassificeringsmodell, i vilken kapitalmarknaden är en betydande grupperingsvariabel.

January 10, 2010

3. Metod

För ökad förståelse för studiens tillvägagångssätt kommer här de olika steg som ligger till grund för studien att presenteras och förklaras. Till en början beskrivs valet av undersökningsmetod och vilken påverkan den har för studien. Därefter förklaras metod för datainsamlande, val av population samt urvalsmetod. Val av de undersökningsvariabler och analysmodeller som ligger till grund för studien presenteras och motiveras. Slutligen behandlas studiens material och dess dignitet som statistiskt underlag.

3.1 Undersökningsmetod

Holme & Solvang (1997) liknar undersökningsmetod vid arbetsredskap med specifika egenskaper. De framhåller att valet av metod bör väljas utifrån det problemområde som undersökningen ämnar belysa. De metoder som används inom forskarvärlden benämns kvalitativ respektive kvantitativ metod. Respektive metod har ingen bestämd karaktär utan kan vara av varierande art. Inte heller finns det någon absolut skillnad mellan de båda metoderna. En del särpräglade egenskaper kan dock framhållas, vilket även kännetecknar metodernas styrkor och svagheter (Holme & Solvang 1997).

Kvantitativ metod kan sägas undersöka problemområdet på bredden. Informationen är ytlig men utspridd över många undersökningsenheter vilket ger möjlighet till att göra statistiska generaliseringar och få en representation även bland de enheter som inte undersöks. En kvantitativ undersökning intresserar sig ofta för ett antal variabler och försöker utifrån dessa att förklara ett samhälleligt förfarande. Det innebär samtidigt att utgångspunkten är starkt sifferbaserad vilket på samma gång är metodens styrka men även dess svaghet.

De standardiserade variablerna skapar möjlighet att dra slutsats över en större population samtidigt som metodens begränsning visar sig i användandet av siffror. På grund av det entydiga budskap siffrorna ger fästs vikten vid att dessa är fria från bias. (Holme Solvang 1997) Holme & Solvang (1997) framhåller dock att bara för att något kan presenteras i siffror ökar inte sanningshalten.

Den kvalitativa metoden kan i kontrast till den kvantitativa sägas gå på djupet med problemet. Riklig information över färre antal undersökningsenheter är ofta en metod som används då man söker en fullständig förståelse av enheternas specifika problemsituation. Den kvalitativa ansatsen ger en förbättrad förmåga att förstå problemet till skillnad mot att förklara det med hjälp av de specifika variablerna. Enligt Holme & Solvang (1997) bygger metoden på ett synsätt att situationen är för komplex för att förstås om man inte försöker att se på situationen utifrån undersökningsobjektets perspektiv. Problematiken uppstår sedermera när informationen skall analyseras då den sällan är samlad i ordnad form vilket betyder att överskådligheten är svår då informationen kan vara omfattande och otydlig. (Holme & Solvang 1997)

January 10, 2010

Då denna studie söker finna ett statistiskt samband mellan ett flertal variabler, från olika företag och i olika länder är den kvantitativa ansatsen mest lämpad utifrån ovanstående redogörelse. Den önskade mängd undersökningsobjekt begränsar studiens möjligheter att på ett kvalitativt sätt enskilt analysera och diskutera varje variabel utan innebär istället en statistisk och kvantitativ behandling av variablerna för att därefter ges möjlighet att analysera utfallet för hela populationen.

3.2 Datainsamling

Datainsamling kan huvudsakligen ske på två olika sätt; antingen genom användning av redan insamlad material (sekundärdata) eller genom insamlande av ny data (primärdata) (Arbnor & Bjerke 2004). Insamlandet av primärdata kan enligt Arbnor & Bjerke (2004) ske på tre sätt: observationer, intervjuer eller genom experiment. Den data som ligger till grund för denna studie består av sekundärdata eftersom informationen som används består av upplysningar som sammanställts av andra (Jacobsen, Sandin & Hellström 2002). Den data som används består av: årsredovisningar för de valda bolagen, tidigare forskning inom området, vetenskapliga artiklar som behandlar ämnet och övrig litteratur som berör ämnesområdet.

3.3 Population

Populationen består av noterade brittiska, holländska, franska och svenska företag med ett marknadsvärde över 1 miljard Euro, totalt 491 stycken¹ företag. Syftet med studien är att undersöka ifall skillnader i redovisningspraxis förekommer mellan dessa länder och vidare ifall en statistisk koppling kan göras till de redovisningsmässiga traditionerna. Till den anglosaxiska traditionen brukar främst Storbritannien, Irland, USA och Nederländerna räknas. Kontinental tradition inbegriper främst övriga Västeuropa och Japan (Smith 2006). Studien har valt att undersöka Sverige på grund av att undersökningen tar sin utgångspunkt i den svenska forskningssenen. Sverige är även en ledande aktör inom nordisk redovisning som är en del av den kontinentala traditionen. Frankrike är kanske den mest betydande aktören inom den kontinentala redovisningen. På grund av Tysklands mycket komplexa ägarstruktur valdes Frankrike över Tyskland för att undkomma den potentiella bias det kan innebära. Storbritannien och USA är de ledande aktörerna inom den anglosaxiska traditionen. Då studien koncentrerar sig på implementeringen av IFRS 3 *Business Combinations* kommer ej USA inkluderas i undersökningen. Nederländerna inkluderas i studien då de historiskt anses tillhöra den anglosaxiska traditionen. Den holländska tillhörigheten vad gäller redovisningsklassificering är dock omtvistad varför Nederländerna som undersökningsobjekt är speciellt intressant.

Enligt Björn Gauffin & Sven-Arne Nilsson (2008) finns en viss förvirring gällande implementeringen av IFRS 3 *Business Combinations*. För att minska risken att implementeringsförvirringen försvårar arbetet undersöks endast företag noterade på Large Cap på grund av att dessa företag potentiellt har en mer grundlig och homogen publicering av förvärvsdetaljer. På så vis undviks de potentiella problem som uppstår vid bristfällig och svårtydd information. Vidare påvisar Marton & Rhenberg (2009) storlekens betydelse för

¹ Amsterdam 30 st., Paris 114 st., Stockholm 56 st., London 291st.

January 10, 2010

andelen identifierade immateriella tillgångar i företagens redovisning. Därav minskar den genomsnittliga avvikelserna då endast större företag undersöks. (e.g. stora brittiska företag jämf. små svenska företag) Syftet är att ge en högre precision i studien av redovisningstraditionens betydelse för praxis kring IFRS 3 *Business Combinations*.

3.4 Urvalsmetod

Urvalsmetod kan primärt delas in i två kategorier; icke-slumpmässigt samt slumpmässigt urval. Skillnaden ges i att inklusionssannolikheten (i.e. sannolikheten att den undersökta enheten kommer med i urvalet) är känd och större än 0 vid slumpmässigt urval. Ur statistisk synpunkt kan slumpmässiga urval anses vara helt överlägsna icke-slumpmässiga urval och bör således föredras vid given kostnad. Vad gäller slumpmässigt urval kan en rad olika metoder användas. Obundet slumpmässigt urval (OSU) är en enkel metod som dock kräver att inklusionssannolikheten för varje enhet samt sannolikheten för varje tänkbart stickprov är lika stor. Stratifierat urval kan användas för att beakta en variabel som potentiellt kan påverka undersökningsvariabeln. På så sätt kan bättre precision ges i skattningen av undersökningsvariabeln. (Dahmström 2005) Stratifierat OSU kommer att dras med hjälp av statistikprogrammet SPSS indelat i strata efter nationstillhörigheterna Storbritannien, Frankrike, Nederländerna och Sverige. Denna metod är användbar då man vill styra fördelningen mellan populationer. Då studien ämnar att studera de fyra ovan nämnda länderna är metoden lämplig för att åstadkomma en jämn fördelning.

3.5 Undersökningsvariabler

Studiens utgångspunkt är implementeringen av IFRS 3 *Business Combinations*. Därav är de främsta undersökningsvariablerna hänförliga redovisningen av företagsförvärv. Här kommer andelen identifierade immateriella tillgångar i relation till totala immateriella tillgångar undersökas. Dessa kommer att registreras tillsammans med företagets nationella tillhörighet för att ett statistiskt samband skall kunna kopplas till redovisningstradition.

Den nationella tillhörigheten har sin betydelse i de samhälliga institutioner som påverkar implementeringen av redovisningen. (Bushman & Piotroski 2006) Faktorerna som knyts till nationalitet är juridiskt system, ägande och finansiering samt skattesystem. Dessa faktorer analyseras därefter beroende på deras betydelse utifrån referensramen. Utifrån referensramen sammankopplas ett starkt juridiskt system med konservativ redovisning vilket innebär att kostnader kostnadsförs tidigt och intäkter anteciperas ej. Ett spritt ägande leder i sin tur till en mer öppen redovisning vilket kan anses vara av betydelse för andelen identifierade immateriella tillgångar. I de länder där redovisningen har en starkare koppling till skattesystemet finnes en tendens till mer konservativ redovisning, varför faktorn är av undersökningsintresse.

Gällande kulturens påverkan kommer främst en variabel med påvisad statistisk relevans undersökas, nämligen Hofstede's (1980) värde dimension *Uncertainty avoidance*. Variabeln i sin tur kopplas till konservatism, (Gray 1988; Salter & Niswander 1995; Douppnik & Salter 1995). Denna variabel insamlas för de fyra länderna och kopplas till varje företag utifrån dess nationella tillhörighet.

January 10, 2010

I referensramen tydliggörs även den betydelse det förvärvande företags storlek har för benägenheten att identifiera en större eller mindre andel immateriella tillgångar (Marton & Rhenberg 2009). Av denna anledning kommer förvärvarens totala tillgångarna och omsättning att beaktas som en variabel.

Variabeln industri kommer att insamlas för varje förvärvande företag på grund av de skillnader i andelen identifierade immateriella tillgångar som påvisats i tidigare studier. Eftersom NASDAQ OMX Stockholm använder klassificeringsstandard Global Industry Classification Standard (GICS) samtidigt som Euronext Paris, Euronext Amsterdam samt London Stock Exchange använder Industry Classification Benchmark (ICB) måste konvertering ske. Då majoriteten av företagen är klassificerade enligt ICB konverterades de företag noterade i Stockholm till ICB.

Förvärvarens totala skulder kommer insamlas för att ställas i relation till den tidigare nämnda variabeln totala tillgångar. Detta mått på soliditet är av intresse enligt den påvisade betydelsen för benägenheten att identifiera immateriella tillgångar behandlad i referensramen. (Ong & Hussey 2004; Marton & Rhenberg 2009)

3.6 Analysmodell

För att besvara studiens frågeställning kommer ett antal statistiska analyser att utföras med hjälp av statistiskprogrammet SPSS. Valet av analysmodell är främst beroende av den datanivå testvariablerna antar. Eftersom studien ämnar undersöka de teorier behandlande klassificering och gruppering av internationell redovisning kommer främst icke-parametriska tester utföras. Icke-parametriska testers främsta fördelar är dess låga krav på populationen och urval.

De icke-parametriska tester som utförs inom ramen för denna studie är Mann-Whitney U-test och Kruskal-Wallis test. Gemensamt för dessa två är att en mothypotes ställs mot en nollhypotes, där nollhypotesen innebär att fördelningen givits av slumpen. Härtill väljs en signifikansnivå för den procentuella risk man accepterar som högsta sannolikhet att felaktigt förkasta nollhypotesen. Vanligtvis väljs en signifikansnivå på 5%¹, vilket även ligger till grund för denna studie. (Vejde 2002) För de tester som endast behandlar variabler med kontinuerligt värde kommer en multipel regressionsanalys användas.

3.6.1 Mann-Whitney U-test

Ett Mann-Whitney U-test innebär att värdena från två oberoende urvalsgrupper förs samman och rangordnas. Summan av dessa urvalsgrupper jämförs för att försöka finna huruvida det är troligt att slumpen givit det observerade värdena eller ej. Då urvalsstorlekarna överstiger 10 kan en huvudregel om normalfördelning tillämpas. Det beräknade Z-värdet kommer att jämföras med det kritiska Z-värdet, vilket vid en tvåsidig prövning med en signifikansnivå på

¹ Observera att en signifikansnivå på 5% är detsamma som 0,05.

January 10, 2010

5% är $\pm 1,96$. Överstiger det beräknade värdet det kritiska värdet, innebär det att nollhypotesen kan förkastas. (Vejde 2002)

Ett Mann-Whitney U-testet är rekommenderat för analys av två oberoende populationer. De grupperingsvariabler som kommer undersökas med hjälp av Mann-Whitney U-testet är dels redovisningstradition men även nationsvärdena Storbritannien och Frankrike i de test som endast testar de historiska motpolerna. Gruppvariablerna kodas till dikotoma värdena¹. (Vejde 2002)

Hypoteserna som kommer att ställas upp vid dessa tester är i första hand:

- *Nollhypotes (H_0):* Det är **ingen** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv hänförligt redovisningstradition
- *Mothypotes (H_1):* Det är **en** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv hänförligt redovisningstradition

Där utöver kommer följande hypoteser testas:

- *Nollhypotes (H_0):* Det är **ingen** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv mellan Storbritannien och Frankrike
- *Mothypotes (H_1):* Det är **en** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv mellan Storbritannien och Frankrike

3.6.2 Kruskal-Wallis test

Ett Kruskal-Wallis test bygger på samma princip som Mann-Whitney U-testet men är applicerbart även med gruppvariabler som ej är dikotoma. Här anses värdena följa χ^2 -fördelning², vilket innebär att det observerade χ^2 -värdet kommer att ställas emot det kritiska χ^2 -värdet. Det kritiska χ^2 -värdet är i sin tur beroende på antal frihetsgrader³, vilket enklast utläses av en tabell över χ^2 -fördelningen. (Vejde 2002)

Kruskal-Wallis test är lämpligt i de fall gruppvariabeln antar fler värden än två. Gruppvariabeln nationstillhörighet kommer kodas till fyra olika värden⁴, och därefter testas med hjälp av ett Kruskal-Wallis test.

De hypoteser som initialt kommer att ställas upp vid Kruskal-Wallis testet är:

- *Nollhypotes (H_0):* Det **är ingen** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv hänförlig till nationstillhörighet
- *Mothypotes (H_1):* Det **är en** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv till nationstillhörighet

¹ Kodning av gruppvariabler; Test 1: Anglosaxisk (1), Kontinental (2) & Test 2: Storbritannien (1), Frankrike (2)

² χ^2 ibland även benämnt chitvå

³ Frihetsgrader = (Antalet urvalsgrupper – 1)

⁴ Kodning av gruppvariabler: Storbritannien (1), Nederländerna (2), Frankrike (3) och Sverige (4)

January 10, 2010

Där utöver kommer följande hänförlig hypoteser testat:

- *Nollhypotes (H_0):* Det **är ingen** skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv mellan olika industrier
- *Mothypotes (H_1):* Det **är** en skillnad i fördelning av andelen identifierade immateriella tillgångar vid företagsförvärv mellan olika industrier

3.6.3 Multipel Regressionsanalys

Multipel regressionsanalys är en statistisk modell för att matematiskt testa förhållandet mellan en beroende och flera oberoende variabler. (Watsham & Parramore 2003) Då förhållandet testas mellan den beroende variabeln andel identifierade immateriella tillgångar och de två oberoende variablerna soliditet och totala tillgångar används denna analysmetod. T-värdet beräknas med hjälp av riktningskoefficienten dividerad med standardfelet. Givet en signifikansnivå på 5% vid tvåsvansad analys är det närmaste utläsbara kritiska T-värdet av en T-fördelningstabell $\pm 1,98$. Om det observerade T-värdet är större än 1,98 eller mindre än -1,98 kan nollhypotesen förkastas. Med hjälp av SPSS beräknas även den exakta signifikansen på grund av risken att T-värdet skulle falla emellan det närmsta utläsbara kritiska värdet och det faktiska kritiska värdet. Determinationskoefficienten¹ visar på hur stor del av den beroende variabelns varians som kan förklaras av de oberoende variablerna. Denna koefficient är intressant eftersom den kan förklara ifall någon betydelsefull oberoende variabel utelämnats från analysen. (Andersson, Jorner & Ågren 1994, Watsham & Parramore 2003)

Vid regressionsanalys är det även av vikt att testa för extremvärdenas betydelse för analysens resultat (Andersson et al. 1994). Andersson et al. (1994) menar att extremvärdena kan indikera feldata och därmed bör kontrolleras. Vidare bör värdena analyseras utifrån dess betydelse för regressionsanalysens resultat. Då stark korrelation råder mellan två oberoende variabler råder multikollinearitet. Detta kan få effekten att analysen får svårt att urskilja de enskilda variablernas förklarande effekt av den beroende variabeln. (Watsham & Parramore 2003) Således testas även de kontinuerliga oberoende variablerna för inbördes korrelation.

Den första hypotesprövningen hänförlig till företagsspecifika attribut är:

- *Nollhypotes (H_0):* Det är **ingen** statistiskt signifikant korrelation mellan andelen immateriella tillgångar vid företagsförvärv och förvärvarens storlek
- *Mothypotes (H_1):* Det **är** en statistiskt signifikant korrelation mellan andelen immateriella tillgångar vid företagsförvärv och förvärvarens storlek

¹ Determinationskoefficienten även benämnt R Square eller R^2

January 10, 2010

Den andra hypotesprövningen hänförlig till företagsspecifika attribut är:

- *Nollhypotes (H_0):* Det **är ingen** statistiskt signifikant korrelation mellan andelen immateriella tillgångar vid företagsförvärv och förvärvarens soliditet
- *Mothypotes (H_1):* Det **är** en statistiskt signifikant korrelation mellan andelen immateriella tillgångar vid företagsförvärv och förvärvarens soliditet

3.7 Källkritik

Då undersökningen bygger på kvantitativ data insamlade från respektive företags årsredovisningar, vilka alla blivit godkända av auktoriserade revisorer så är utgångspunkten att allt redovisat material är rättvisande och följer den lagstiftning som gäller. De artiklar som refererats till är alla skrivna av välkända författare och hämtade ur databaser knutna till skolan bibliotek, varför det inte torde finnas någon anledning att tvivla på dess trovärdighet. Vidare bygger studien på av Göteborgs Universitet godkänd litteratur vilket torde innebära hög tillförlitlighet. I de fall internetkällor använts så har källan granskats extra noga, och övervägande om dess tillförlitlighet kontra nytta har bedömts. Det är självklart upp till författarna att kritiskt och objektivt granska all insamlad data och information för att bedöma dess kvalitet och trovärdighet.

3.8 Reliabilitet & Validitet

Undersökningens reliabilitet och validitet utgör en viktig del för dess trovärdighet. Reliabiliteten uttrycker undersökningens pålitlighet vilket innebär att ett ungefärligt likartat resultat skall uppnås även ifall mätning av ett och samma fenomen sker på olika sätt (Andersen 1994). Noggrannhet i informationsbehandling och hur väl mätningarna genomförts är kritiska faktorer som bestämmer undersökningen reliabilitet (Holme & Solvang 1997). Andersen (1994) uttrycker validitet som att undersökningen verkligen mäter det som den var tänkt att mäta. Viktigt att tänka på är att en studie som anses ha hög reliabilitet inte nödvändigtvis behöver vara valid. Informationen kan vara av hög reliabel kvalitet men ifall den mäter fel saker har kravet på validitet inte uppnåtts (Holme & Solvang 1997). Dessa två begrepp är speciellt viktiga vid en kvantitativ ansats då separationen mellan forskare och den informationen som används är större än vid en kvalitativ ansats. För att uppnå hög reliabilitet och validitet är noggrannhet och kritisk granskning vid insamlande och bearbetning av material en nödvändighet (Holme & Solvang (1997). De källor som antas ha hög reliabilitet och därmed getts hög tonvikt är vetenskapliga artiklar, relevant och erkänd litteratur samt årsredovisningar. Internetkällor är mer svårbedömda när de gäller reliabilitet och kvalitet, därför har sådana källor endast används i syfte för att illustrera och konkretisera problem som föreligger i praktiken.

January 10, 2010

4. Empiri

I kapitel fyra Empiri presenteras den rådata som kommer att ligga till grund för de statistiska undersökningarna och den fortsatta analysen. För att uppnå god översikt har insamlad data klassificerats, det fullständiga material som ligger till grund för studien presenteras i appendix. Tabeller och figurer presenteras och förklaras endast översiktligt för att sedan följas av djupare analys i nästa kapitel. Den fullständiga källdata är presenterad i appendix.

4.1 Empiriskt material

Det totala urvalet utgörs av 80 stycken företag vars årsredovisningar undersökts huruvida förvärv skett under åren 2007-2008. Totalt föll 15 företag bort på grund av otillräcklig redovisning av gjorda förvärv. Exempel på brister i redovisningen var att identifierade immateriella tillgångar och goodwill inte särredovisades eller att immateriella tillgångar och materiella tillgångar redovisades som en post. Ytterligare 7 stycken företag föll bort då de ej gjort några förvärv under varken 2007 eller 2008. Det totala empiriska materialet består således av 58 stycken företag vars årsredovisningar granskats under 2007 och 2008. Merparten av dessa företag har gjort förvärv under både 2007 och 2008 medan somliga endast gjort förvärv något av åren. De studerade företagen tillhör all segmentet Large Cap vilket innebär ett marknadsvärde på över en miljard Euro. Sammanfattning av bortfall redovisas i tabell 4.1 nedan.

Land	Antal	Bortfall pga. redovisningen	Bortfall pga. inga förvärv	Totalt
Storbritannien	20	4	2	14
Nederländerna	20	5	1	14
Frankrike	20	4	2	14
Sverige	20	2	2	16
Totalt	80	15	7	58

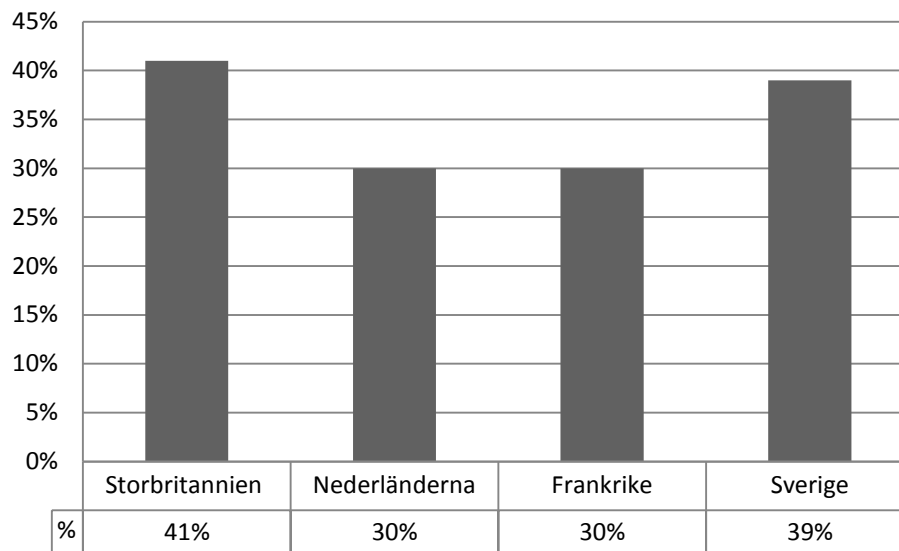
Tabell 4.1 – Empiriskt urval.

Det totala urvalet om 58 företag är fördelat på 14 företag ifrån Storbritannien, Nederländerna samt Frankrike och 16 företag ifrån Sverige.

January 10, 2010

4.2 Identifiering av immateriella tillgångar

Vid beräkning har andelen identifierade immateriella tillgångar dividerats med identifierade immateriella tillgångar och goodwill. Av de studerade företagen har identifieringen av immateriella tillgångar vid företagsförvärv sett ut som graf 4.1 visar.

Graf 4.1 – Genomsnitt av identifierade immateriella tillgångar per land.

Som graf 4.1 åskådliggör har de granskade företagen i Storbritannien och Sverige i genomsnitt identifierat en större andel immateriella tillgångar än de granskade företagen i Nederländerna och Frankrike. Dock kan ingen klar trend skönjas när siffrorna granskas närmare.

4.3 Kapitalstruktur

Variabeln kapitalstruktur har för överskådliggighets skull klassificerats i fyra olika klasser gällande de granskade företagens soliditet. Klassificeringen har tagit sin utgångspunkt i materialets medianvärde. Som tabellen nedan visar har merparten av företagen en soliditet över 17,5%. Se appendix för fullständig lista över de granskade företagens soliditet.

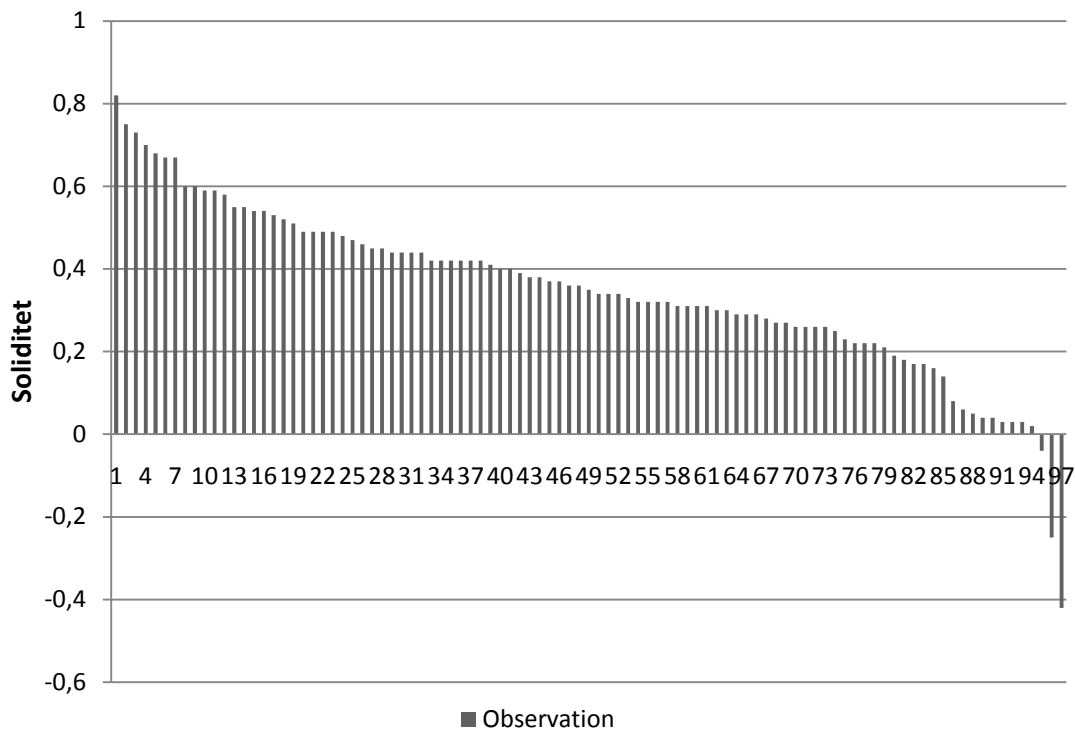
Soliditet	Storbritannien	Nederländerna	Frankrike	Sverige	Totalt
>52,5%	2	0	4	2	8st
35%-52,5%	5	7	5	5	22st
17,5%-35%	4	3	4	7	18st
<17,5%	3	4	1	2	10st
Genomsnitt	31%	32%	38%	37%	58st

Tabell 4.2 – Soliditet uppdelat i fyra klasser.

Som åskådliggörs i tabell 4.2 har de fyra länderna en genomsnittlig soliditetsnivå, bland de granskade företagen, på mellan 31 % - 38 %. Några få företag utmärker sig genom en negativ soliditet på grund av stora förlustposter som medräknas i det egna kapitalet, dessa företag stör

January 10, 2010

bilden vid beräkning av den genomsnittliga soliditeten. Graf 4.2 visar en översikt av samtliga observationer och deras soliditet. Som grafen åskådliggör finns det framförallt två negativa extremvärden.

Graf 4.2 – Soliditet per observation

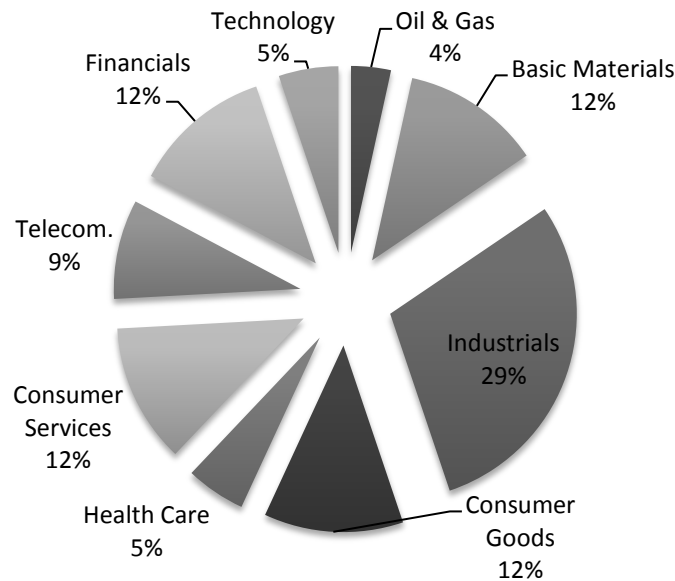
4.4 Sektoruppdelning

Företagen har delats in i 10 olika branscher baserat på Industry Classification Benchmark (ICB) skapad av Dow Jones och FTSE. Indexet används av bland annat NYSE EuroNext och London Stock Exchange.

Sektor enligt ICB	Storbritannien	Nederländerna	Frankrike	Sverige	Totalt
Oil & Gas	1	1	0	0	2
Basic Materials	1	3	0	3	7
Industrials	3	3	6	5	17
Consumer Goods	1	2	2	2	7
Health Care	0	0	1	2	3
Consumer Services	4	0	3	0	7
Telecom.	2	1	1	1	5
Utilities	0	0	0	0	0
Financials	1	3	1	2	7
Technology	1	1	0	1	3
Totalt	14	14	14	16	58

Tabell 4.3 – Sektortillhörighet uppdelat per land.

January 10, 2010

Graf 4.3 – Sektorindelning för hela urvalet

Som tabell 4.3 och graf 4.3 visar har urvalet en relativt sned fördelning mellan olika sektorer. Industrials är den enskilt största sektorn (29%) följt av Consumer Goods (12%), Consumer Services (12%) och Financials (12%). Då urvalet skett rent statistiskt motsvarar fördelningen förhoppnings till stor del den totala fördelningen på de fyra marknaderna.

4.5 Förvärvarens storlek

För att klassificera företagen storleksmässigt har utgångspunkt tagits i de totala tillgångarnas medianvärde. Medianstorleken för de inkluderade företagen är avrundat 15 000M€, därefter har medianen delats i två för att få fyra stycken storleksklasser. Eftersom ett företag kan tillhöra en klass 2007 och en annan under 2008 blir fördelningen inte helt jämn.

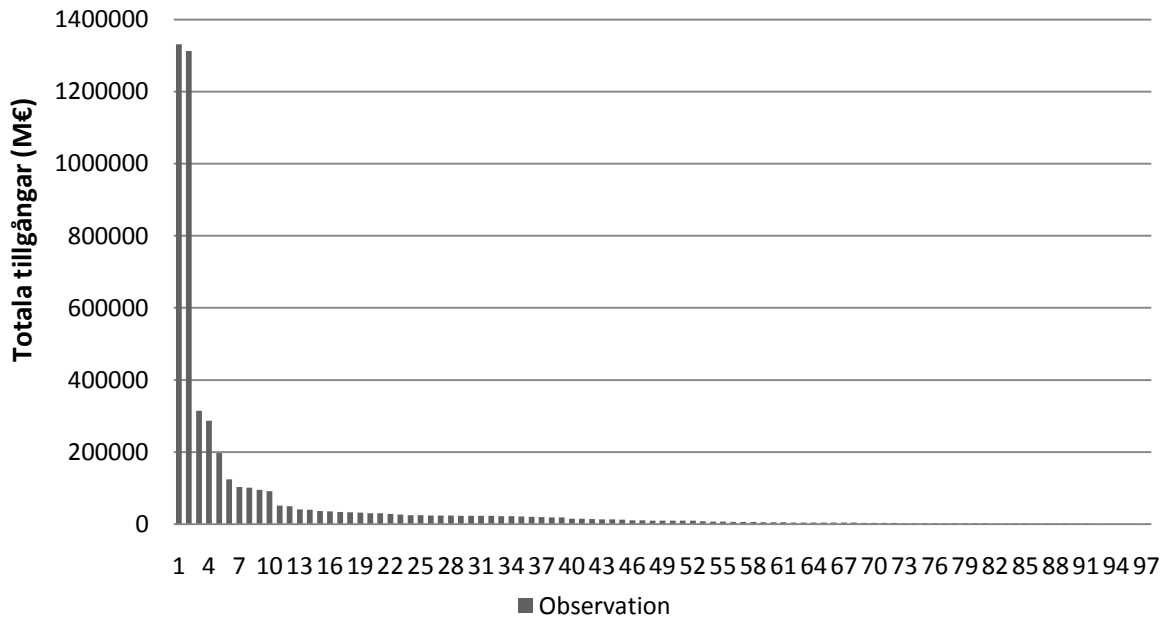
Storlek (tTilg)	Storbritannien	Nederländerna	Frankrike	Sverige	Totalt
>15 000	3	8	8	5	24
10 000-15 000	2	0	1	0	3
5 000-10 000	1	3	2	3	9
<5 000	8	3	3	8	22
Genomsnitt	10 723M€	149 956M€	22 674M€	16 985M€	50 085M€

Tabell 4.4 – Storlek uppdelat i fyra klasser.

Som tabell 4.4 visar tillhör merparten av företagen antingen den grupp med högst totala tillgångar eller den grupp med minst totala tillgångar. Medelvärdet sett per land blir missvisande då enskilda företag kan påverka stort. Sett till fördelningen mellan länderna består urvalet av större länder ifrån Nederländerna och Frankrike jämför med Sverige och Storbritannien.

January 10, 2010

Graf 4.4 åskådliggör storleksfördelning mellan de inkluderade observationerna. Främst visar grafen två extremvärden vilka är betydligt större vad gäller totala tillgångar än det övriga urvalet.

Graf 4.4 - Totala tillgångar per observation

January 10, 2010

5. Statistiska resultat

I kapitel 5 kommer de statistiska resultaten att presenteras och förklaras för att underbygga nästkommande analys. Tabeller sammanställer de centrala värdena för att underlätta för läsaren. Till en början presenteras de nationsspecifika variablerna redovisningstradition och nationstillhörighet. Därav följer de företagsspecifika variablerna soliditet, storlek samt industritillhörighet.

5.1 Statistiskt resultat

För att testa huruvida ett statistiskt säkerställt samband föreligger angående identifierandet av immateriella tillgångar genomförs ett antal olika statistiska tester där andelen immateriella tillgångar testas mot ett antal olika variabler.

5.1.1 Nationsspecifika variabler

Studiens huvudsakliga syfte är att undersöka huruvida det finns skillnader i redovisningen av goodwill enligt IFRS 3 *Business Combinations* hänförligt nationell redovisningstradition. Nedan redogörs för de statistiska tester och analyser som behandlar redovisningstraditionens och nationstillhörighetens betydelse.

5.1.2.1 Redovisningstradition

I syfte att testa huruvida det finns statistiska belägg för att redovisningstraditionen påverkar andelen identifierade immateriella tillgångar har ett Mann-Whitney U-test gjorts. Som visas i tabell 5.1 gav analysen en signifikans på 0,971 vilket innebär att hypotesen att andelen identifierade immateriella tillgångar är olika inom kontinental och anglosaxisk redovisning ej kan styrkas. Analysens Z-värde på -0,036 är långt ifrån det Z-värde på $\pm 1,96$ som krävs vid en signifikansnivå av 0,05 för att förkasta nollhypotesen.

		Ranks		
Red.tradition		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Id. Imm.	Anglosaxisk	51	48,90	2494,00
	Kontinental	46	49,11	2259,00
	Total	97		

Test Statistics ^a	
	Id_Imm
Mann-Whitney U	1168,000
Wilcoxon W	2494,000
Z	-, 036
Asymp. Sig. (2-tailed)	,971

Tabell 5.1 – Mann-Whitney U-test, Redovisningstradition

a. Grouping Variable: Red.tradition

January 10, 2010

Ett test gjordes även mellan Storbritannien och Frankrike, som traditionellt ansetts som urtyperna till anglosaxisk respektive kontinental redovisningstradition, för att undersöka om ett samband förelåg. Ett Mann-Whitney U-test utfördes, resultatet redovisas i tabell 5.3. Signifikansen är 0,216 och Z-värdet är -1,237, ett resultat som visar ett tydligare grupperingsfenomen än tidigare, dock utan att kunna förkasta nollhypotesen.

Ranks			
Nation	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Id. imm. Storbritannien	25	26,32	658,00
Frankrike	22	21,36	470,00
Total	47		

Test Statistics ^a	
	Id. Imm.
Mann-Whitney U	217,000
Wilcoxon W	470,000
Z	-1,237
Asymp. Sig. (2-tailed)	,216

a. Grouping Variable: Nation

Tabell 5.3 – Mann-Whitney U-test, Storbritannien, Frankrike

5.1.2.2 Nationstillhörighet

För att utläsa ifall ett statistiskt samband råder mellan andelen identifierade immateriella tillgångar och nationstillhörighet utfördes ett Kruskal-Wallis test, resultatet redovisas i tabell 5.2. Testets χ^2 -värde på 3,599 jämförs med det kritiska χ^2 -värdet, givet 3 frihetsgrader, vilket är 7,815. Då det kritiska värdet är betydligt högre än det observerade värdet kan nollhypotesen ej förkastas. Således råder inget statistiskt säkerställt samband mellan andelen identifierade immateriella tillgångar och nationstillhörighet. En signifikans på 0,308 påvisar att risken för att felaktigt acceptera mothypotesen är 30,8%. Följaktligen långt över den uppsatta signifikansnivån på 0,05. Dock verkar grupperingsfenomenet vara starkare för nationstillhörighet i jämförelse med redovisningstradition.

Ranks		
Nation	N	Mean Rank
Id. Imm. Storbritannien	25	53,86
Frankrike	22	42,86
Nederländerna	26	44,13
Sverige	24	54,83
Total	97	

Test Statistics ^{a,b}	
	Id. Imm.
Chi-square	3,599
df	3
Asymp. Sig.	,308

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Nation

Tabell 5.2 – Kruskal-Wallis test, nationstillhörighet

January 10, 2010

5.1.3 Företagsspecifika variabler

Till följd av studiens huvudsakliga syfte är det även av vikt att undersöka alternativa variabler som kan påverka det statistiska materialet gällande implementeringen av IFRS 3 *Business Combinations*. Således redogörs nedan för de statistiska tester och analyser rörande det förvärvande företags kapitalstruktur, storlek samt industritillhörighet.

5.1.3.1 Kapitalstruktur och storlek

För företagsspecifika variablerna gällande förvärvaren har en regressionsanalys inkluderande de oberoende variablerna kapitalstruktur¹ och storlek² gjorts. Testet visar på ett starkt samband mellan dels andelen identifierade immateriella tillgångar och soliditet och dels mellan andelen identifierade immateriella tillgångar och förvärvarens totala tillgångar. Signifikansen för variablerna totala tillgångar och soliditet ges en signifikans på 0,039 respektive 0,001. Båda sambanden korrelerar negativt med andelen identifierade immateriella tillgångar.

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	
	B	Std. Error	Beta			
	1	(Constant)	,507			,050
	TOT	-2,691E-7	,000	-,211	-2,091	,039
	Soliditet	-,419	,120	-,351	-3,482	,001

a. Dependent Variable: Id. Imm.

Tabell 5.4 – Multipel regressionsanalys

Testets determinationskoefficient³ är 0,125, vilket innebär att 12,5% av den beroende variabeln identifierade immateriella tillgångar förklaras av de två oberoende variablerna soliditet och totala tillgångar i testet.

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,353 ^a	,125	,106	,23137

a. Predictors: (Constant), Soliditet, TOT

Tabell 5.5 – Multipel regressionsanalys, determinationskoefficient

¹ Här definierat som soliditet

² Här definierat som totala tillgångar i €

³ Benämnt R Square i tabell 5.5

January 10, 2010

För att åskådliggöra de tidigare nämnda extremvärdenas påverkan på den multipla regressionsanalysen har ett test exkluderande dessa värden gjorts. Som tabell 5.4 visar, har extremvärdena en stor påverkan på variabelerna totala tillgångar och soliditet. Istället för ett statistiskt signifikant samband råder nu inget sådant. Nollhypoteserna kan således ej förkastas i det fall extremvärdena exkluderas.

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	
	B	Std. Error	Beta			
	1	(Constant)	,441			,065
	TOT	9,753E-8	,000	,021	,192	,849
	Soliditet	-,277	,148	-,207	-1,877	,064

a. Dependent Variable: Id. Imm.

Tabell 5.6- Multipel regressionsanalys, exkluderade extremvärden

5.1.3.2 Industri

I referensramen redogörs för tidigare studier vilka grundlagt belägg för det förvärvande företagens industri som en betydelsefull variabel för andelen identifierade immateriella tillgångar. (Marton & Rhenberg 2009, Ong & Hussey 2004) Ett Kruskal-Wallis test gjordes därför för att undersöka om en sådan teori kunde styrkas utifrån materialet och därmed anses ha påverkat våra tidigare analyser. Den signifikans på 0,072 analysen gav tyder på ett svagt samband, givet en signifikansnivå på 0,05. Analysen kan därmed anses tyda på ett samband, om än ett svagt sådant.

Industri	N	Mean Rank
Id. Imm. Oil & Gas	4	26,25
Basic Materials	12	41,04
Industrials	28	41,63
Consumer Goods	11	49,09
Health Care	4	62,00
Consumer Services	15	68,20
Telecommunications	8	43,63
Financials	12	55,83
Technology	3	53,33
Total	97	

	Id. Imm.
Chi-square	14,400
df	8
Asymp. Sig.	,072

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable:
Sektor

Tabell 5.7 - Kruskal-Wallis test, industri

January 10, 2010

6. Analys

För en mer mångfacetterad bild utvecklar Kapitel 6 diskussionen runt de statistiska resultat som presenterades i föregående kapitel. Med referensramen som grund kommer först de förväntade effekterna att analyseras. Därefter analyseras testernas resultat. Avslutningsvis redogörs för de företagsspecifika faktorer som kan tänkas påverka det statistiska resultatet. För fullständig förståelse för analysen rekommenderas läsaren att ta del av de appendix analysen hänvisar till.

6.1 Nationsspecifik analys

Nobes (1998) menar på att länders kulturella skillnader indirekt påverkar deras redovisning. Ur ländernas kulturella skillnader kan exempelvis två skilda civilrättsliga system urskiljas, benämnda *Common-law* och *Civil-law*. Länder tillhörande *Common-law* (Nederländerna och Storbritannien) har karaktäriserats av en stor ägarspridning och en stark aktiemarknad. Dessa två attribut har skapat ett behov för en mer transparent och kapitalmarknadsorienterad redovisning. (Nobes & Parker 2006, Jaggi & Low 2000, La Porta et al. 1997) Med grund i ovanstående resonemang torde det innebära en tidigare anpassning till det nya regelverket IFRS 3 *Business Combinations* för de anglosaxiska länderna, eftersom en ökad transparens tvingar företaget att presentera en mer rigorös redovisning.

Bushman & Piotroski (2006) menar att ett starkt rättssystem leder till en konservativ redovisning. En konservativ redovisning anses normalt karaktäriseras av försiktighet. Försiktig redovisning i sin tur innebär en preferens att redovisa kostnader tidigt och intäkter sent. Intuitivt torde resonemanget kunna utvecklas till en tendens att identifiera en större andel immateriella tillgångar eftersom dessa tillgångar skrivs av enligt en bestämd nyttjandeperiod. Goodwill i sin tur skrivs ej av utan testas endast för nedskrivning. I de allra flesta fall torde detta leda till att immateriella tillgångar kostnadsförs tidigare än goodwill, något som även bekräftas av Hamberg et al. (2009). Således torde länder med ett starkt rättssystem identifiera en större andel immateriella tillgångar jämfört länder med ett svagare rättssystem. Det index utgivet av *The World Bank* rangordnar de behandlade länderna på följande sett utifrån rättssystemets styrka: Sverige (1,86), Nederländerna (1,75), Storbritannien (1,73) och Frankrike (1,31). Den effekt rättssystemet ger på redovisningen gällande andelen identifierade immateriella tillgångar torde således i ett förenklat resonemang ha samma ordning.

Hoogdoorn (1996) och Nobes (1998) anser en koppling mellan skattesystem och redovisningssystem vara relevant. I Doupanik & Salters (1995) utvecklade resonemang leder en stark koppling till mer konservativ redovisning. De länder studien behandlar som anses ha en stark koppling är Frankrike och Sverige. Med stöd av ovanstående resonemang torde det därmed vara ett rimligt antagande att dessa länder har en tendens till att identifiera en större andel immateriella tillgångar än Storbritannien och Nederländerna.

January 10, 2010

Sammantaget kan de presumtiva effekterna på andelen identifierade immateriella tillgångar summeras enligt nedan, i relativa termer per rad. En tendens att identifiera en relativt sett större eller mindre andel immateriella tillgångar markeras med ett plus respektive minus. Ett plus inom parentes indikerar en neutral eller svag effekt i relativa termer:

Faktor	Anglosaxisk		Kontinental	
	Storbritannien	Nederländerna	Frankrike	Sverige
Juridiskt system	+	-	-	-
Rule of Law-index	(+)	(+)	-	+
Kapitalmarknad	+	+	-	-
Skattesystem	-	-	+	+
Osäkerhetsundvikande	-	(+)	+	-

Tabell 6.1 – Sammanställning av presumtiva effekter

Varken det statistiska resultatet gällande redovisningstradition eller nationstillhörighet visade på en tillfredsställande signifikans för att styrka tesen om dess betydelse som variabel för klassificering av redovisning gällande andelen identifierade immateriella tillgångar. Intuitivt kan tabell 6.1 ge en bild av att Frankrike och Sverige torde identifiera en mindre andel immateriella tillgångar än Storbritannien och Nederländerna. Det skall dock poängteras att effekterna inte kan vägas inbördes och att en summerad effekt därav ej kan fastställas. Tabell 6.1 är dock användbar för att få ett överskådligt perspektiv av den sammantaget tvetydiga bild som teorierna målar upp. Detta bekräftas även av studiens statistiska resultat där det ej går att påvisa några som helst skillnader mellan anglosaxisk och kontinental redovisningstradition, gällande identifierande av immateriella tillgångar. Den analys som testade skillnaderna länderna sinsemellan ger en lägre sannolikhet att felaktigt förkasta nollhypotesen. Något som kan indikera en tydligare gruppering gällande nationstillhörigheten, dock utan statistisk signifikans. Resultaten underbygger även den komplexitet gällande externa faktorer påverkan, vilket den teoretiska referensramen belyser. (Doupnik & Salter 1995, Nobes 2006, Tabell 2.1) Vidare kan resultatet styrka Alexander & Archers (2000) teorier om att den traditionella klassificeringen av redovisning mer och mer suddats ut.

Då det påvisats att bland annat Sverige och Nederländerna är speciellt svårtydda till följd av deras unika kultur, har en analys gjorts exkluderande dessa länder. (Salter & Niswander 1995, D'Arcy 2001) Därav kan det resultat behandlande endast de historiska motpolerna Storbritannien och Frankrike möjligtvis ge en klarare bild över förhållandet mellan den traditionella teori som omfattar anglosaxisk och kontinental redovisning. Resultatet gav en lägre sannolikhet att felaktigt förkasta nollhypotesen, dock utan att statistiskt säkert kunna förkasta den.

Sammanfattningsvis kan alltså inget statistiskt säkerställt samband påvisas mellan vare sig redovisningstradition eller nation. Endast ett något starkare grupperingsfenomen kunde urskiljas ur de två senare testerna.

January 10, 2010

6.2 Alternativa faktorer

Inför den multipla regressionsanalysen testades de oberoende variablerna för multikollinearitet. Variabeln omsättning och totala tillgångar ansågs ha en för hög inbördes korrelation för att båda inkluderas i samma multipla regressionsanalys. Av denna anledning exkluderades omsättningen som definierande variabel gällande förvärvarens storlek. Gällande korrelationen mellan totala tillgångar och soliditeten gavs en determinationskoefficient som ansågs vara acceptabel.

De statistiska resultaten för andelen identifierade immateriella tillgångar och de oberoende variablerna soliditet och totala tillgångar visade på ett starkt samband för båda variablerna i en multipel regressionsanalys. T-värdena för båda variablerna soliditet och totala tillgångar understiger det närmsta utläsbara kritiska T-värdet på -1,98. Således kan nollhypotesen att ingen statistiskt signifikant korrelation föreligger förkastas. Detta utläses även av den exakta signifikans beräknad av SPSS på 0,039 respektive 0,001. Determinationskoefficienten på 0,125 innebär att det finns betydande förklaringsvariabler för andelen identifierade immateriella tillgångar som inte är inkluderade i den multipla regressionsanalysen.

Båda variablerna korrelerar negativt med andelen identifierade immateriella tillgångar. Vad gäller soliditet är detta helt i enlighet med de teorier som menar att en högre skuldsättningsgrad skapar en preferens att identifiera en högre andel immateriella tillgångar. (Marton & Rhenberg 2009, Ong & Hussey 2004) Följaktligen finns risk för bias hänförligt till denna variabel vilket torde vara av intresse att undersöka. I den deskriptiva analys presenterad i appendix 3 framgår att fördelningen är relativt god förutom gällande den grupp med lägst soliditet. Därmed torde resultaten inte vara behäftade med några större bias hänförlig till en skev fördelning av soliditet mellan de två redovisningstraditionerna.

Företagens storleksfördelning mellan de två redovisningstraditionerna är relativt god och någon fördelnings-bias bör därmed inte existera. Sett till den negativa korrelation som råder mellan förvärvarens storlek och andelen identifierade immateriella tillgångar strider detta samband mot tidigare presenterade teorier som visat på ett motsatt förhållande (Marton & Rehnberg 2009).

Vid testet exkluderande extremvärden gavs en betydligt sämre statistisk signifikans främst gällande totala tillgångar men även vad gäller soliditeten. En signifikans på 0,849 respektive 0,064 skulle innebära att nollhypotesen ej kan förkastas i någotdera av fallen. Extremvärdena kan dock utgöra en betydande förklaringsvariabel och bör nödvändigtvis inte exkluderas. Observationerna kontrollerades dessutom för feldata utan att finna sådant. Ett djupare resonemang kan ej föras utan testet tjänar endast som en indikering på de specifika extremvärdenas betydelse för tidigare presenterade samband.

Vad gäller den företagsspecifika variabeln industritillhörighet visade det statistiska resultatet på ett svagt samband. Dock något som kan anses styrka resultatet att en eller flera betydande förklaringsvariabler för andelen identifierade immateriella tillgångar saknas i den multipla

January 10, 2010

regressionsanalysen. Gränsen för att förkasta eller behålla nollhypotesen kan anses vara hårfin vid en signifikans på 0,072, och resultatet kan därmed ändå vara användbart trots värdet.

Eftersom industritillhörigheten kan påverka andelen identifierade immateriella tillgångar (Marton & Rhenberg 2009, Ong & Hussey 2004) är det av intresse att undersöka fördelningen av industri över gruppvariablerna redovisningstradition och nationstillhörighet. Som framgår av appendix 1 är variabeln industri endast jämt fördelad vad gäller *Consumer Services* och *Consumer Goods*. För industrierna *Oil & Gas* samt *Health Care* är fördelningen mycket skev. Något som kan ha betydelse eftersom *Oil & Gas* är den industri med lägst medelvärde gällande andelen identifierade immateriella tillgångar och *Health Care* med ett relativt högt medelvärde. Vilket kan utläsas av appendix 2. I övrigt är fördelning för de resterande industrierna ej felfri utan även här finns en viss skevhet i fördelningen. Således finns det risk att skevheten i variabeln industritillhörighet kan ha påverkat de statistiska resultaten för de tester rörande nationstillhörighet och redovisningstradition. Dessvärre gavs det inget utrymme på grund av studiens begränsade urval för att ytterligare testa denna problematik.

January 10, 2010

7. Slutsatser

Kapitel 7 sammanfattar studiens resultat kopplat till den tidigare ställda problemställningen. En diskussion kommer föras kring de slutsatser som kan dras utifrån studien. Avslutningsvis kommer förslag till fortsatt forskning att presenteras.

Finns det skillnader i implementeringen av IFRS 3 Business Combinations mellan de anglosaxiska länderna (Storbritannien och Nederländerna) och de kontinentala länderna (Sverige och Frankrike) hänförlig redovisningstradition?

Inom ramen för studien och de undersökta urvalet går inget statistiskt säkerställt samband att finna. De statistiska tester som utförts har ej kunnat påvisa att det råder någon skillnad mellan de två vanligen omnämnda grupperingarna av redovisningssystem gällande andelen identifierande immateriella tillgångar. Utan att kunna påvisa en statistisk signifikans har ett tydligare grupperingsfenomen upptäckts mellan Storbritannien och Frankrike. De länder som vanligtvis anses vara två av de historiska urtyperna till klassificeringen anglosaxisk och kontinental redovisning. På grund av den otillräckliga signifikansen kan resultatet dock bara tjäna som indikation på ett möjligt fenomen som öppnar dörrarna för fortsatt forskning.

För att kunna besvara huvudfrågan ställdes även två delfrågor upp:

Finns det nationella skillnader i redovisningen av IFRS 3 Business Combinations inom respektive redovisningstradition?

För att utvärdera de resultat som den huvudsakliga analysen gav utfördes ett Kruskal-Wallis test för att undersöka huruvida nationella skillnader förelåg gällande andelen identifierade immateriella tillgångar. Ej heller här kunde någon statistisk signifikans påträffas.

Finns det andra faktorer som kan tänkas påverka redovisningen av IFRS 3 Business Combinations?

För att undersöka huruvida det statistiska urvalet kan ha påverkat ovanstående resultat har företagsspecifika faktorer analyserats. Ett statistiskt samband påträffades mellan den beroende variabeln andelen identifierade immateriella tillgångar och de två oberoende variablerna soliditet samt totala tillgångar. Vad gäller dessa variabler anses ingen nämnvärd skevhet i fördelningen förekomma. Därmed borde huvudfrågans statistiska tester ej vara påverkad av någon betydande bias vad gäller dessa variabler. För den företagsspecifika variabeln industritillhörighet påvisar det statistiska testet en svag signifikans. Vidare anses urvalet innehålla en skevhet beträffande variabeln, vilket innebär att huvudfrågan kan vara behäftad med eventuell bias. Dock ansågs det ej vara meningsfullt att exkludera extremvärden på grund av studiens begränsade urval.

January 10, 2010

7.1 Förslag till fortsatt forskning

Då studien inte kan påvisa några statistiska belegg för att redovisningstradition påverkar implementeringen av IFRS 3 *Business Combinations* väcks frågan hur relevant klassificeringen anglosaxisk och kontinental redovisning är. Vidare forskning inom ämnet som behandlar övriga IFRS standarder torde därmed vara av intresse.

Då företagsspecifika attribut visat sig ha en signifikans gällande andelen identifierade immateriella tillgångar vore en undersökning som analyserar en större och mer homogen grupp intressant. Med fördel kan en undersökning ske mellan exempelvis Frankrike och Storbritannien inkluderande endast företag med samma industritillhörighet och av liknande storlek. Vidare vore det av intresse att undersöka ifall skillnader kan påträffas mellan länder som använder IFRS och länder som tillämpar US GAAP.

January 10, 2010

Referenslista

Litteratur och artiklar

Alexander, D., Archer, S., (2000). On the Myth of “Anglo-Saxon” Financial Accounting. *The international journal of accounting*, Vol. 35, Issue 4, p539-557.

Andersen, H., (1994). *Vetenskapsteori och metodlära - En introduktion*, Lund: Studentlitteratur.

Andersson, G., Jorner, U., Ågren, A., (1994). *Regressions- och tidsserieanalys*, Andra upplagan, Lund: Studentlitteratur.

Arbnor, I., Bjerke, B., (2004). *Företagsekonomisk metodlära*. Lund: Studentlitteratur.

Baskerville, R., F., (2003). Hofstede Never Studied Culture. *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 28, Issue 1, p1-14.

Bradshaw, M., T., Miller, G., S., (2008). Will harmonizing accounting standards really harmonize accounting? Evidence from non-US Firms adopting US GAAP. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, Vol. 23, Issue 2, p233-263.

Broch, T., (1979). *Kvalitative metoder i dansk samfundsforskning*. Köpenhamn: Institut for organisations- og arbejds sociologi.

Brown, P., Tarca, A., (2005). A commentary on issues relating to the enforcement of international financial reporting standards in the EU. *The European Accounting Review*, Vol. 14, Issue 1, p181.

Bushman, R., M., Piotroski, J., D., (2006). Financial reporting incentives for conservative accounting: The influence of legal and political institutions. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 42, Issue 1-2, p107-148.

Canibano, L., Garcia-Ayuso, M., and Sanchez, P., (2001). Accounting for intangibles: A literature review. *Journal of Accounting Literature*, Vol 19, p102-130.

Cearns, K., (2005). IFRS and M&A: more transparency but a cost. *IFLR*, Issue July 2005.

Chanchani, S., Wilett, R., (2004). An empirical assessment of Gray’s accounting value constructs. *International Journal of Accounting*, Vol. 39, Issue 2, p125-154.

Chen, S., Sun, Z., Wang, Y., (2002). Evidence from China on Whether Harmonized Accounting Standards Harmonize Accounting Practices. *Accounting Horizons*, Vol. 16, Issue 3, p183-197.

Daske, H., Hail, L., Leuz, C., Verdi, R., S., (2008). Mandatory IFRS Reporting Around the World: Early Evidence on the Economic Consequences. *Journal of Accounting Research*, Vol. 46, Issue 5, p.1085-1142.

January 10, 2010

- Dahmström, K., (2005). *Från datainsamling till rapport - att göra en statistisk undersökning*, Fjärde upplagan, Lund: Studentlitteratur.
- Deegan, C., Unerman, J., (2005). *Financial Accounting Theory*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.
- Doupnik, T., S., & Salter, S., B., (1995). External environment, culture and accounting practice: a preliminary test of a general model of international accounting development. *International journal of accounting*, vol. 30, issue 3, p189
- Fagerström, A., Lundh, S., (red.)(2007). *International Accounting - some issues in accounting harmonisation*. Linköping: LiU School of Management.
- Gauffin, B., Nilsson, S., (2009). Rörelseförvärv enligt IFRS 3 – fjärde året. *Balans*, Vol 11.
- Gray, S., J., (1998). Towards a Theory of Cultural Influence of the Development of Accounting Systems Internationally. *Abacus*, Vol. 24, Issue 1, p1-15.
- Hamberg, M., Paananen, M., Novak, J., (2009). The Adoption of IFRS 3: The Effects of Managerial Discretion and Stock Market Reactions, *Working paper*, University of Hertfordshire.
- Hofstede, G., (1984). Cultural Dimensions in Management and Planning, *Asia Pacific Journal of Management*, Vol. 1, Issue 2, p81-99.
- Hoogendoorn, M., N., (1996). Accounting and taxation in Europe - A comparative overview. *The European Accounting Review*, Vol. 5, p783-794.
- Holme, I., M., Solvang, B., K., Nilsson, B., (1997). *Forskningsmetodik : om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Lund: Studentlitteratur.
- Jacobsen, D., I., Sandin, G., Hellström, C., (2002). *Vad, hur och varför : om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, Lund: Studentlitteratur.
- Jaggi, B., Low, P., Y., (2000). Impact of Culture, Market Forces, and Legal System on Financial Disclosures. *The International Journal of Accounting*, Vol. 35, Issue 4, p495-519.
- Kaufmann, D., Kraay, A., Mastruzzi, M., (2007). Governance Matters VI: Aggregate and Individual Governance Indicators 1996-2006, *World Bank Policy Research Working Paper 4280*.
- Ketz, J., E., Schams, P., (2004). Goodwill: Have new rules killed Mergers?. *Journal of Corporate Accounting and Finance*, Vol. 15, Issue 2, p53-58.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., Vishny, R., W., (1997). Legal determinants of external finance. *Journal of Finance*, Vol. 52, Issue 3, p1131-1150.
- Lönnqvist, R., (2009). *Årsredovisning i koncerner*, Femte upplagan, Lund: Studentlitteratur.

January 10, 2010

Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A., K., Rimmel, G., (2008). *IFRS - i teori och praktik*, Stockholm: Bonnier Utbildning.

Marton, J., Rehnberg, P., (2009). Identifying intangible assets in accordance with IFRS 3 - Consistent application and principles-based accounting standards. Working paper, University of Gothenburg.

Nobes, C., (1983). A judgmental international classification of financial reporting practices. *Journal of business finance & accounting* Vol. 10, Issue 1, p1-19.

Nobes, C., (1998). Towards a general model of the reasons for international differences in financial reporting. *Abacus*, Vol. 34, Issue 2, p162-187.

Nobes, C., (2006). The survival of international differences under IFRS: towards a research agenda. *Accounting and Business Research*. Vol. 36, Issue 3, p233.

Nobes, C., Parker, R., (2006). *Comparative International Accounting*. New York: Financial Times.

Ong, A., Hussey, R., (2004). Fudged Accounting Theory and Corporate Leverage. *Journal of Management Research*, Vol. 4, Issue 3, p156.

Patel, R., Davidson, B., (2003). *Forskningsmetodikens grunder - Att planera, genomföra, och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Salter, S., B., Niswander, F., (1995). Cultural Influence on the Development of Accounting Systems Internationally: A Test of Gray's [1988] Theory. *Journal of International Business Studies* Vol. 26, Issue 2, p.379-397.

Smith, D., (2006). *Redovisningens Språk*. Tredje upplagan, Lund: Studentlitteratur.

Van de Pol, K., Maijor, S., Vanstelen, A., (2009). IFRS goodwill impairment test and earnings management: the influence of audit quality and the institutional environment. *University of Maastricht & University Antwerpen*.

Vejde, O., (2002). *Nyfiken på: Icke-parametriska metoder*. Borlänge: Olle Vejde förlag.

Walton, A., Haller, P., Raffournier, B., (2003). *Country Differences and Harmonization (2nd ed.)*, London: Thomson Learning.

Watsham, T., J., Parramore, K., (2003). *Quantitative Methods in Finance*. Oxford: Thomson Learning.

January 10, 2010

Internetkällor

IASB (2009), <http://www.iasb.org/Home.htm>, 2009-11-25, 10:31.

IAS/IFRS EU:s hemsida,
http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/ias/standards_en.html, 2009-11-18, 18:39.

PriceWaterhouse Coopers (2009), <http://www.pwc.com/us/en/issues/ifrs-reporting/country-adoption/index.jhtml>, 2009-11-24, 14:25.

Övriga källor

FAR SRS (2009). *Internationell redovisningsstandard i Sverige: IFRS/IAS 2009*. Stockholm: FAR SRS förlag.

January 10, 2010

Årsredovisningar (2008, 2007)

Storbritannien

AMEC PLC,
AMLIN,
ANGLO AMERICAN,
AUTONOMY CORP,
BALFOUR BEATTY,
BT GROUP,
CABLE & WIRELESS,
DAILY MAIL & GENER,
DIAGEO,
Ladbrokes PLC,
LEGAL & GENERAL GR,
MELROSE,
MORRISON(WM.)SUPER,
PEARSON,
REED ELSEVIER, SAINSBURY(J),
SEGRO PLC,
SEVERN TRENT,
SERCO GROUP,
LEGAL & GENERAL GR,
PZ CUSSONS

Frankrike

APRR
BOUYGUES
CASINO GUICHARD
CREDIT AGRICOLE
DASSAULT AVIATION
FRANCE-TÉLÉCOM
GEMALTO
ICADE
IPSEN
L'OREAL
LAFARGE
LEGRAND
NP PARIBAS ACT.A
PPR
SCHNEIDER ELECTRIC
SILIC
SODEXO
UBISOFT ENTERTAIN
VINCI (EX.SGE)
ZODIAC AERO NV

Holland

AEGON
AKZO NOBEL
ARCELORMITTAL
ASML HOLDING
BOSKALIS
CORIO
DSM KON
FUGRO
HAL TRUST
Heineken
ING GROEP
KPN KON
PHILIPS KON
RANDSTAD
SHELLA
SBM OFFSHORE
SNS REAAL
TNT
UNILEVER
VOPAK

Sverige

ASSA ABLOY
ABB Ltd
AstraZeneca
Atlas Copco
Fabege
Getinge
Holmen
Husqvarna
Latour
NCC
SAAB
SCA
SCANIA
SKF
SSAB
Stora Enso
Sv. Handelsbanken
Swedish Match
TeliaSonera
Tieto Oy

January 10, 2010

APPENDIX

Sektor * Red_tradition Crosstabulation

			Red_tradition		Total
			Anglosaxisk	Kontinental	
Sektor	Oil & Gas	Count	4	0	4
		% within Sektor	100,0%	,0%	100,0%
	Basic Materials	Count	8	4	12
		% within Sektor	66,7%	33,3%	100,0%
	Industrials	Count	10	18	28
		% within Sektor	35,7%	64,3%	100,0%
	Consumer Goods	Count	6	5	11
		% within Sektor	54,5%	45,5%	100,0%
	Health Care	Count	0	4	4
		% within Sektor	,0%	100,0%	100,0%
	Consumer Services	Count	8	7	15
		% within Sektor	53,3%	46,7%	100,0%
	Telecommunications	Count	5	3	8
		% within Sektor	62,5%	37,5%	100,0%
	Financials	Count	8	4	12
		% within Sektor	66,7%	33,3%	100,0%
	Technology	Count	2	1	3
		% within Sektor	66,7%	33,3%	100,0%

Appendix 1- Industrifördelning per redovisningstradition

Id Imm

Industri	Mean	N
Oil & Gas	,1641	4
Basic Materials	,3004	12
Industrials	,2808	28
Consumer Goods	,3342	11
Health Care	,3863	4
Consumer Services	,5225	15
Telecommunications	,2680	8
Financials	,4509	12
Technology	,3373	3
Total	,3479	97

Appendix 2- Totalfördelning
industritillhörighet

January 10, 2010

Sol_Group * Red_tradition Crosstabulation

			Red_tradition		Total
			Anglosaxisk	Kontinental	
Sol_Group <0,1744	Count	12	4	16	
	% within Sol_Group	75,0%	25,0%	100,0%	
0,1744-0,3488	Count	14	18	32	
	% within Sol_Group	43,8%	56,3%	100,0%	
0,3488-0,5232	Count	17	15	32	
	% within Sol_Group	53,1%	46,9%	100,0%	
>0,5232	Count	8	9	17	
	% within Sol_Group	47,1%	52,9%	100,0%	

Appendix 3- Soliditetsfördelning per redovisningstradition**TOT_Group * Red_tradition Crosstabulation**

			Red_tradition		Total
			Anglosaxisk	Kontinental	
TOT_Group >5000	Count	20	16	36	
	% within TOT_Group	55,6%	44,4%	100,0%	
5000-10000	Count	6	8	14	
	% within TOT_Group	42,9%	57,1%	100,0%	
10000-15000	Count	4	2	6	
	% within TOT_Group	66,7%	33,3%	100,0%	
>15000	Count	21	20	41	
	% within TOT_Group	51,2%	48,8%	100,0%	

Appendix 4 - Storleksfördelning redovisningstradition

January 10, 2010

Empirisk data: Sverige

Fabege	2008	Inga förvärv
	2007	Inga förvärv
Holmen	2008	Inga förvärv
	2007	Inga förvärv
NCC	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
SCANIA	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig

Appendix 5 - Bortfall Sverige

Förvärvare	År	Totala tillgångar	Tot. Tillg. M€	E.K.	Soliditet	Omsättning	Omsättning M€	Red. Valuta	Sektor (ICB)	Kod	Byrå	Förvärv:	Köpeskilling	Ide. imm. tillg.	Goodwill	Tot. imm. Tillg.	GW/TOT	IM/TOT
ASSA ABLOY	2008	44 960	4 109	18 838	42%	34 918	3 192	MSEK	Industrials	2000	PWC	Totalt	2 030	251	1 208	1 459	83%	17%
	2007	37 732	4 000	15 668	42%	33 550	3 556	MSEK	Industrials	2000	PWC	Totalt	1 675	341	1 029	1 370	75%	25%
ABB Ltd	2008	33 181	23 778	11 158	34%	34 912	25 018	MUSD	Industrials	2000	E&Y	Endast betydande	520	114	400	514	78%	22%
	2007											Otillräcklig red.						
AstraZeneca	2008	47 957	32 841	14 915	31%	25 559	17 503	MUSD	Health care	4000	KPMG	Inga förvärv	15 873	8 229	8 757	16 986	52%	48%
	2007																	
Atlas Copco	2008	75 394	6 891	23 768	32%	74 177	6 780	MSEK	Industrials	2000	KPMG	Totalt	380	358	26	384	7%	93%
	2007	56 659	6 006	14 640	26%	63 355	6 716	MSEK	Industrials	2000	KPMG	Totalt	6 568	1 992	5 367	7 339	7%	27%
Getinge	2008	33 032	3 019	10 676	32%	19 272	1 761	MSEK	Health care	4000	PWC	Totalt	4 973	1 988	2 990	4 478	56%	44%
	2007	22 991	2 437	6 623	29%	16 445	1 743	MSEK	Health care	4000	Deloitte	Totalt	5 554	71%	3 446	4 888	71%	29%
Husqvarna	2008	34 337	3 138	8 815	26%	32 342	2 956	MSEK	Consumer Goods	3000	PWC	Totalt	845	128	347	475	73%	27%
	2007	28 803	3 053	7 389	26%	33 284	3 528	MSEK	Consumer Goods	3000	PWC	Totalt	4 625	3 522	3 832	7 354	52%	48%
Latour	2008	10 807	988	7 894	73%	7 071	646	MSEK	Financial	8000	PWC	Totalt	197	0	202	202	100%	0%
	2007	13 553	1 437	10 140	75%	6 730	713	MSEK	Financial	8000	PWC	Totalt	175	36	118	154	77%	23%
SAAB	2008	33 801	3 583	11 008	33%	23 021	2 440	MSEK	Industrials	2000	E&Y/Deloitte	Inga förvärv						
	2007	158 968	14 530	67 252	42%	110 449	10 095	MSEK	Basic Materials	1000	PWC	Endast betydande	267	135	92	227	41%	59%
SCA	2008	145 050	15 375	64 279	44%	105 913	11 227	MSEK	Basic Materials	1000	PWC	Endast betydande	1 663	17	376	393	96%	4%
	2007	56 281	5 144	20 598	37%	63 361	5 791	MSEK	Industrials	2000	KPMG	Totalt	1 372	373	488	1 471	44%	56%
SKF	2008	46 331	4 911	18 355	40%	58 559	6 207	MSEK	Industrials	2000	KPMG	Totalt	1 218	392	674	1 066	63%	37%
SSAB	2008	90 705	9 615	29 145	32%	47 651	5 051	MSEK	Basic Materials	1000	PWC	Otillräcklig red.	50 601	11 136	30 461	41 597	73%	27%
	2007	15 311	15 311	7 548	49%	13 374	13 374	MEUR	Basic Materials	1000	PWC	Otillräcklig red.	71	11	0	11	0%	100%
Sw. Handelsbanken	2008	2 158 784	197 313	74 963	3%	29 890	2 732	MSEK	Financial	8000	E&Y, KPMG	Totalt	998	160	218	378	58%	42%
	2007											Inga förvärv						
Swedish Match	2008	16 467	1 746	724	4%	13 551	1 330	MSEK	Consumer Goods	5000	KPMG	Totalt	1 216	1 212	922	2 134	43%	57%
	2007	264 286	24 156	141 448	54%	103 585	9 468	MSEK	Telecommunication	6000	PWC	Betydande förvärv	3 328	1 703	2 719	4 422	61%	39%
TeliaSonera	2008	216 702	22 970	127 057	59%	96 344	10 212	MSEK	Telecommunication	6000	PWC	Betydande förvärv	3 417	1 238	2 445	3 663	66%	34%
Tieto Oyj	2008	1 283	1 283	478	37%	1 772	1 772	MEUR	Technology	9000	PWC	Otillräcklig red.	36	9	26	35	73%	27%
	2007						6 409					Totalt					61%	39%

Appendix 6 - Empirisk data Sverige

January 10, 2010

Empirisk data: Nederländerna

BOSKALIS WESTMIN	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
CORIO	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
HAL TRUST	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
ROYAL DUTCH SHELL	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
SBM OFFSHORE	2008	Inga betydande
	2007	Inga betydande
UNILEVER	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig

Appendix 7 - Bortfall Nederländerna

Förvärvare	År	Totala tillgångar	Tot. Tillg. M€	EK	Soliditet	Omsättning	Omsättning M€	Red. Valuta	Sektor (CB)	Kod	Byrå	Förvärv:	Köpeskilling	Idc	imm.tillg.	Goodwill	Tot. imm. Tillg.	GW/Tot. IM/TOT	
AEGON	2008	287 259	287 259	13 760	5%	7 536	7 526	MEUR	Financials	8000	E&Y	Totalt*	407	114	297		411	72%	28%
	2007	314 120	314 120	19 962	6%	45 576	45 576	MEUR	Financials	8000	E&Y	Totalt*	2 743	440	228		668	34%	66%
AKZO NOBEL	2008	18 734	18 734	7 913	42%	15 415	15 415	MEUR	Basic Materials	1000	E&Y	Totalt	11 611	61	413		474	87%	13%
	2007	19 243	19 243	11 129	58%	10 217	10 217	MEUR	Basic Materials	1000	KPMG	Totalt	171	87	71		158	45%	55%
ARCELORMITTAL	2008	133 088	95 371	59 230	45%	124 936	89 529	MUSD	Basic Materials	1000	Deloitte	Mest betydande	6 201	240	2 058		2 298	90%	10%
	2007	133 625	91 506	61 535	46%	105 216	72 052	MUSD	Basic Materials	1000	Deloitte/KPMG	Totalt	6 072	43	4 300		4 343	99%	1%
ASMIL HOLDING	2008	4 231 600	4 232	2 039 067	48%	3 768 185	3 768	TEUR	Technology	9000	Deloitte	Inga betydande	193 269	61 259	143 340		204 599	70%	30%
	2007	9 653	9 653	4 695	49%	9 439	9 439	MEUR	Basic Materials	1000	E&Y	Totalt	153	44	75		119	63%	37%
DSM KON	2007	9 828	9 828	5 383	55%	8 921	8 921	MEUR	Basic Materials	1000	E&Y	Totalt	93	17	36		53	68%	32%
FUGRO	2008	2 123 306	2 123	935 811	44%	2 154 474	2 154	TEUR	Oil & Gas	0001	KPMG	Totalt	85 683	8 680	76 030		84 710	90%	10%
	2007	1 700 130	1 700	707 022	42%	1 802 730	1 803	TEUR	Oil & Gas	0001	KPMG	Totalt	68 079	3 190	47 678		50 868	94%	6%
Heineken	2008	20 563	20 563	4 752	23%	14 319	14 319	MEUR	Consumer Goods	3000	KPMG	Totalt	3 468	1 091	4 158		5 249	79%	21%
	2007	12 968	12 968	5 404	42%	12 564	12 564	MEUR	Consumer Goods	3000	KPMG	Totalt	249	17	151		168	90%	10%
ING GROEP	2008	1 331 663	1 331 663	28 928	2%	66 291	66 291	MEUR	Financials	8000	E&Y	Mest betydande	1 512	104	1 196		1 300	92%	8%
	2007	1 312 510	1 312 510	39 531	3%	76 586	76 586	MEUR	Financials	8000	E&Y	Mest betydande	3 015	390	1 818		2 208	82%	18%
KPN KON	2008	23 913	23 913	3 759	16%	14 602	14 602	MEUR	Telecommunication	6000	PWC	Totalt	277	123	206		329	63%	37%
	2007	24 979	24 979	4 518	18%	12 632	12 632	MEUR	Telecommunication	6000	PWC	Totalt	1 820	501	1 224		1 725	71%	29%
PHILIPS KON	2008	31 790	31 790	15 593	49%	26 385	26 385	MEUR	Consumer Goods	3000	KPMG	Betydande	5 610	2 079	3 361		5 440	62%	38%
	2007	36 314	36 314	21 868	60%	26 793	26 793	MEUR	Consumer Goods	3000	KPMG	Betydande	1 254	404	654		1 058	62%	38%
RANDSTAD	2008	7 723	7 723	2 421	31%	14 038	14 038	MEUR	Industrialis	2000	PWC	Totalt	3 248	966	2 588		3 574	72%	28%
	2007	3 317	3 317	1 022	31%	9 197	9 197	MEUR	Industrialis	2000	PWC	Totalt	95	35	83		118	70%	30%
SNS REAL	2008	124 414	124 414	4 892	4%	5 153	5 153	MEUR	Financials	8000	KPMG	Totalt	1 552	689	203		892	23%	77%
	2007	103 074	103 074	3 591	3%	4 543	4 543	MEUR	Financials	8000	KPMG	Totalt	1 886	894	300		1 194	25%	75%
TNT	2008	7 085	7 085	1 951	28%	11 017	11 017	MEUR	Industrialis	2000	PWC	Inga betydande	415	101	260		361	72%	28%
	2007	2 634	2 634	1 009	38%	939	939	MEUR	Industrialis	2000	PWC	Totalt	59	0	7		7	100%	0%
VOPAK	2007	2 133	2 133	880	41%	884	884	MEUR	Industrialis	2000	PWC	Totalt	34	13	15		28	54%	46%
						21628,59398												0,70321	0,2968

Appendix 8 - Empirisk data Nederländerna

January 10, 2010

Empirisk data: Frankrike

APRR	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
BNP PARIBAS ACT.A	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
CREDIT AGRICOLE	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
DASSAULT AVIATION	2008	Inga förvärv
	2007	Inga förvärv
SILIC	2008	Inga förvärv
	2007	Inga förvärv
ZODIAC AERO NV	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig

Appendix 9 - Bortfall Frankrike

Appendix 10 - Empirisk data Frankrike

Empirisk data: Storbritannien

Förvärvare	Ar	Totala tillgångar	E.K.	Soliditet	Omsättning	Red. Valuta	Sektor (CB)	Kod	Byrå	Förvärv:	Köpeskilling	Ide. imm.tillg.	Goodwill	Tot. imm. Tillg.	GW/TOT	IM/TOT
BOUYGUES	2008	33 428	8 205	0	2961300%	MEUR	Industrials	2000	Mazars & Guérard/É&Y	Inga betydande	873	152	751	903	0	0
CASINO GUICHARD	2008	22 347	7 037	0	2870400%	MEUR	Consumer Services	5000	Cabinet Didier Kling & Associates/É&Y	Totalt**	178	48,15	126	174	1	0
	2007	22 454	7 124	0	2497200%	MEUR	Consumer Services	5000	Cabinet Didier Kling & Associates/É&Y	Totalt**	312	49,14	82	131	1	0
GEMALTO	2008	1 864	1 302	1	168000%	MEUR	Industrials	2000	PWC	Totalt	14	7	9	16	1	0
	2007	1 858	1 242	1	162900%	MEUR	Industrials	2000	PWC	Totalt	563	135	315	450	1	0
ICADE	2008	6 159	1 479	0	159900%	MEUR	Financials	8000	Mazars & Guérard/KPMG	Totalt	71	0	0	0	0	0
	2007	5 374	1 428	0	148200%	MEUR	Financials	8000	Mazars & Guérard/KPMG	Betydande	55	40	9	49	0	1
IPSEN	2008	1 570	868	1	103811%	MEUR	HealthCare	4000	KPMG/Deloitte	Totalt	330117	79750	162 723	242 473	1	0
	2007									Ofullständig						
L'ORÉAL	2008	22 957	11 829	1	1754200%	MEUR	Consumer Goods	3000	PWC/KPMG	Betydande	1150	32	582	614	1	0
	2007	23 200	13 622	1	1706300%	MEUR	Consumer Goods	3000	PWC/KPMG	Totalt	619	236	406	642	1	0
LAFARGE	2008	40 608	14 635	0	1903300%	MEUR	Industrials	2000	Deloitte/É&Y	Totalt	8321	117	6 283	6 400	1	0
	2007									Ofullständig						
LEGRAND	2008	6 384	2 186	0	420200%	MEUR	Industrials	2000	Deloitte/PWC	Totalt	124	24	117	141	1	0
	2007	6 109	2 131	0	412800%	MEUR	Industrials	2000	Deloitte/PWC	Totalt	265	12	197	209	1	0
PPR	2008	27 027	10 691	0	2020100%	MEUR	Consumer Services	5000	KPMG/Deloitte	Totalt	222	102	11	113	0	1
	2007	28 212	10 662	0	1909800%	MEUR	Consumer Services	5000	KPMG/Deloitte	Totalt	3338	98	1 346	1 444	1	0
FRANCE-TELECOM	2008	101 183	34 523	0	5295900%	MEUR	Telecommunication	6000	Deloitte/É&Y	Totalt	272	119	216	335	1	0
	2007									Ofullständig						
SCHNEIDER ELECTRIC	2008	24 807	11 051	0	1831100%	MEUR	Industrials	2000	Mazars & Guérard/É&Y	Betydande	281	97	182	279	1	0
	2007	23 268	10 314	0	1730900%	MEUR	Industrials	2000	Mazars & Guérard/É&Y	Betydande	4772	1950	2 406	4 356	1	0
SODEXO	2008	10 408	2 316	0	1468100%	MEUR	Consumer Services	5000	KPMG & PWC	Totalt	515	134	455	589	1	0
	2007	9 910	2 171	0	1361100%	MEUR	Consumer Services	5000	KPMG & PWC	Totalt	23	5,1	21	27	1	0
UBISOFT ENTERTAIN	2008	1 050	634	1	92831%	MEUR	Consumer Goods	3000	KPMG & Audit AMLD	Otillräcklig redovisning	17252	6000	11 252	17 252	1	0
	2007	51 792	9 026	0	3393030%	MEUR	Consumer Goods	3000	Deloitte & KPMG	Totalt	246,2	5,2	201	206	1	0
VINCI (EX.SGE)	2008	49 545	8 197	0	3042780%	MEUR	Industrials	2000	Deloitte & KPMG	Betydande	501,4	100,8	371	472	1	0
	2007															
					16,26%										70%	30%

Förvärvare	Ar	Totala tillgångar	Tot tillg ME	E.K.	Soliditet	Omsättning	Omsättning Me	Red Valuta	Sektor (ICB)	Industrikod	Byrå	Förvärv	Köpeskilling	Ide. Imm. tillg.	Goodwill	Tot. Imm. Tillg.	GW/Tot Immat.	Andel IM...
AMEC PLC	2008	2 090	2 180	989	47%	2 606	2 719	MGBP	Oil & Gas	0001	KPMG	Betydande	104	31	69	100		69%
	2007	1 817	2 470	893	49%	2 356	2 458	MGBP	Oil & Gas	0001	KPMG	Betydande	13	2	7	8		81%
AMLIN	2008	4 118	4 295	1 216	30%	1 028	1 072	MGBP	Financials	8000	Deloitte	Betydande	31	8	28	35		78%
	2007	3 580	4 866	1 052	29%	1 088	1 135	MGBP	Financials	8000	Deloitte	Betydande	6	4	0	4		0%
ANGLO AMERICAN	2008	49 738	35 642	21 756	44%	26 311	18 854	MUSD	Basic Materials	1000	Deloitte	Totalt	3 731	109	1 610	1 719		94%
	2007	44 762	30 653	24 330	54%	25 470	17 442	MUSD	Basic Materials	1000	Deloitte	Totalt	164	12	51	63		19%
AUTONOMY CORP	2008	1 216 404	833	998 313	82%	343 409	235	TUSD	Technology	9000	Deloitte	Inga förvärv	439 007	77 672	96 654	174 326		55%
	2007	4 544	4 740	865	19%	7 486	9 895	MGBP	Industrials	2000	Deloitte	Totalt	333	137	144	281		51%
BALFOUR BEATTY	2007	3 359	4 566	483	14%	7 488	7 811	MGBP	Industrials	2000	Deloitte	Totalt	353	59	263	322		82%
BT GROUP	2008	29 274	30 536	19 922	68%	21 390	22 312	MGBP	Telecommunication	6000	PWC	Totalt	186	48	314	362		87%
	2007	29 352	39 898	19 648	67%	20 704	21 596	MGBP	Telecommunication	6000	PWC	Totalt	477	86	314	400		79%
CABLE & WIRELESS	2008	5 192	5 416	2 045	39%	3 646	3 803	MGBP	Telecommunication	6000	KPMG	Betydande	343	20	341	361		94%
	2007	2 343	2 444	-88	-4%	2 118	2 209	MGBP	Consumer Services	5000	Deloitte	Totalt	14	9	7	15		42%
DAILY MAIL & GENER	2007	2 636	3 582	549	21%	2 312	2 411	MGBP	Consumer Services	5000	Deloitte	Totalt	162	100	71	171		41%
DIAGEO	2008	18 086	18 876	3 936	22%	12 283	12 812	MGBP	Consumer Goods	3000	Deloitte	Totalt	38	8	25	33		76%
	2007	16 027	21 786	4 175	26%	10 643	11 102	MGBP	Consumer Goods	3000	Deloitte	Totalt	559	944	174	1 118		16%
Ladbrokes PLC	2008	1 295	1 351	-328	-25%	1 172	1 223	MGBP	Consumer Services	5000	E&Y	Totalt	143	142	5	147		3%
	2007	1 079	1 467	-451	-42%	1 235	1 288	MGBP	Consumer Services	5000	E&Y	Totalt	65	53	14	68		21%
MEIROSE	2008	790 272	541	280 966	36%	158 195	108	TUSD	Industrials	2000	KPMG	Inga förvärv	256 817	26 315	66 172	92 487		72%
	2008	9 896	10 323	5 024	51%	4 811	5 018	MGBP	Consumer Services	5000	PWC	Totalt	399	247	153	400		38%
	2007	7 292	9 912	3 874	53%	4 162	4 341	MGBP	Consumer Services	5000	PWC	Totalt	491	215	304	519		59%
REED ELSEFIER	2008	12 866	13 421	981	8%	5 334	5 564	MGBP	Consumer Services	5000	Deloitte	Totalt	2 131	1 579	1 279	2 858		45%
	2007	9 778	13 291	2 976	30%	4 584	4 782	MGBP	Consumer Services	5000	Deloitte	Totalt	319	262	101	363		28%
SERCO GROUP	2008	2 506	2 614	685	27%	3 124	3 258	MGBP	Industrials	2000	Deloitte	Totalt	359	54	368	422		87%
	2007	1 740	2 366	499	29%	2 811	2 932	MGBP	Industrials	2000	Deloitte	Totalt	14	0	11	12		97%
							6 655				Deloitte	Totalt						59%

Jan

LEGAL & GENERAL GR	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
MORRISON SUPER	2008	Inga förvärv
	2007	Inga förvärv
PZ CUSSONS	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
SEGRO PLC	2008	Ofullständig
	2007	Ofullständig
SAINSBURY(J)	2008	Inga förvärv
	2007	Ofullständig
SEVERN TRENT	2008	Inga betydande
	2007	Inga betydande

Appendix 11 - Bortfall Storbritannien

Appendix 12 - Empirisk data Storbritannien